KULTÚRA

ROČNÍK XIV. – č. 17 **DVOJTÝŽDENNÍK ZÁVISLÝ OD ETIKY** 12. OKTÓBRA 2011

Vydáva Factum bonum, s. r. o. • Šéfredaktor Teodor Križka • Redakcia: Sološnická 41, 841 04 Bratislava, Mobil: 0903 846 313 • e-mail: redakcia@kultura-fb.sk • Cena 1,20€

Chvíle prekvapenia

RUDOLF MASLÁK

Kto číta evanjelium podľa Matúša, stránku za stránkou, môže sa ocitnúť v pomykove. Niektoré Ježišove myšlienky, stojace vo voľnom poradí jedna vedľa druhej, sa akosi z neho vynímajú, akoby tam ani nepatrili. Dokonca, pri prvom počutí, azda vzbudzujú aj istú nevôľu. Nezapadajú totiž celkom do pojmov a predstáv, ktoré dnes máme o sebe a živote vo svete. Pozorujeme, že aj v našej pokoncilovej Cirkvi sme ako kresťania nadobudli isté sebavedomie ako „plnoletí“, dospelí veriaci. Mám na mysli aj tie slová Pána Ježiša, ktorými ďakuje Bohu, svojmu Otcovi, za to, že jeho pravdu skrýva pred múdrymi a obozretnými v tomto svete a zjavuje ju maličkým, rozumove skromným (por. Mt 11, 25 - 26). Dnes, keď sa cítime takými emancipovanými, ba považujeme priam za povinnosť sami zvládnuť všetky ťarchy života, Ježiš pozýva prísť s nimi k nemu a u neho hľadať polahodu a silu (por. Mt 11, 28 - 30). Štýlom ľudského spolunažívania v dnešnom svete je boj, silácke útoky jedného na druhého. Ježiš sa nám dáva za vzor ako tichý a pokorný srdcom. Nevie sa, ťažko určiť pred kým Pán Ježiš takto rozprával. Rozpráva však dôverne, akoby k ľuďom, už jemu blízkym, už otvoreným pre jeho slovo. Oprávnene môžeme povedať: Takto by chcel teraz vidieť pred sebou aj nás. Nech sa teda napriek všetkému jeho slová nerozplynú v nič! Aspoň v nás, v našej duši nie! Pretože aj v týchto Ježišových slovách možno nájsť prístup k tajomstvu viery a nevery. K skutočnosti, že mnohí s radosťou siahajú po všetkom, čo Ježišovo posolstvo pre život ponúka, kým mnohí iní nenachádzajú v ňom nič.

Ježiš vyjadruje svoju myšlienku modlitbou chvály a vďaky: „Zvelebujem ťa, Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci skryl pred múdrymi a obozretnými a zjavil si ich maličkým,“ a ešte zdôrazňuje: „Áno, Otče, tak sa ti zapáčilo“ (Mt 11, 25 - 26). Kto sú teda tí „múdri“ a „obozretní“ a kto tí „maličkí“? Od toho závisí zmysel Ježišovej reči. Lenže to sa nedá ľahko povedať niekoľkými slovami, a už vôbec to nemožno vyjadriť dajakými definíciami. Hľadajme preto prvý aj druhý druh ľudí medzi tými, ktorých Ježiš denne stretával, uprostred ktorých žil.

Pred časom som bol na púti vo Svätej zemi. Napriek všetkému pokroku je krajinou, kde sa v mnohých oblastiach akoby zastavil čas. V týchto okolnostiach sa tam nejednému ešte lepšie otvoria oči pre lepšie porozumenie evanjelia. Takže sa možno vžiť do situácie, v ktorej Ježiš povedal uvedené slová. Určite, tých múdrych a obozretných predovšetkým stretal tam v Jeruzaleme; v politickom a náboženskom stredisku židovského národa.

(Pokračovanie na 2. strane)

Snímka: Jozef Šelestiak

Čo viac sa dá odovzdávať jeden druhému ako krása? Čím sa dá nakoniec väčšmi obdarovať samého seba?

Túto otázku si pravdepodobne ani nepoloží nik z tých povolaných a vyvolených, ktorí siahajú po štetci, po klávesoch, po slove, aby vyslovili mrazenie v zátylku, ten horúci dych, ktorý sa tak nástojčivo vynorí z ticha a spôsobuje čosi ako vražednú slasť, podivné osvietenie srdca, až na okamih uverí v schopnosť pripodobniť sa tvorbou Stvoriteľovi.

Krása

TEODOR KRIŽKA

Krása je vlastne jedno z ušľachtilých mien Toho, ktorý jediný o sebe môže povedať, že ozaj tvorí. Tvorba v ľudskom ponímaní je skôr eufemizmom, metaforou, pripodobňovaním k tvorbe v ontologickom zmysle, k tomu, čo sústavne emanuje medzi Alfou a Omegou. Chápaná ako číro ľudská spôsobilosť, nie ako požičaná schopnosť či ako dar, by už prestávala byť chrámom. Nebola by tým oslíkom, ktorý dýcha na telo Dieťaťa práve narodené v maštali. Nebola by oslíkom, ktorý nesie na chrbte Matku aj s Dieťaťom pred zlobou sveta do bezpečného Egypta.

Isteže, existuje aj krása ako tvorba naruby. Ako pýcha, ako vzbura, ako prisvojovanie si schopností, ktoré nie sú naše.

Takéhoto chápania krásy je okolo nás čoraz viac, ba niekedy sa zdá, že je v presile. Rodila sa z odmietania, z revolty, z mámenia bohyne Slobody si na známom obraze obnažila prsia, aby odpútala pozornosť od mŕtvych tiel na oboch stranách barikády. Obnaženosť tu nie je znak čistoty, ale poodhalená nahota skutočnej podstaty revolúcie - Sloboda kráča pyšne, bez súcitu, vo vytržení s víťaznou zástavou nad hlavou.

Vyznavačov krásy ako opaku vzbury, ako účasti na harmónii Bytia je málo. Ale aj Kristus bol iba jeden a apoštolov iba dvanásť.. Ba v Sodome a Gomore sa nenašlo ani tých dvanásť, dokonca ani desať spravodlivých, kvôli ktorým bol Boh ochotný zachovať tieto hriešne mestá. Preto si netreba robiť nič z nepriazne, ani z výkrikov „Čo ťa do nás, Ježišu!“ Démonické chápanie tvorby, ono povstanie proti kráse, skôr či neskôr samo spolu so samou svojou podstatou zahynie, aj keď sa tak nemilosrdne a húževnato bráni.

www.kultura-fb.sk

Nadarmo budete stavať kostoly, dávať duchovné cvičenia, zakladať školy, všetka vaša práca a vaše úsilie vyjdú navnivoč, ak nebudete schopní vládnuť zbraňou spôsobilou na útok aj na obranu - vernou a rýdzou katolíckou tlačou… Priniesol by som akúkoľvek obeť, svoj prsteň, pektorál i reverendu by som vložil do zálohy, len aby som mohol podporiť katolícky časopis.
SV. PIUS X.

Chvíle prekvapenia

(Dokončenie z 1. strany)

Tam žili farizeji a zákonníci - elity - ľudia, čo trávili dni života štúdiom Písma a zákonov, čo vypĺňalo ich ducha celkom, až do posledného kútika. Pre dačo iné, nové v nich nebolo miesta. Samozrejme, boli medzi nimi aj ľudia nanajvýš obozretní, „vyznajúci sa v tlačenici“ za každých okolností. Vedeli sa vlastným umom a šikovnosťou vo svete hýbať, vedeli kalkulovať... Ktokoľvek prišiel s iným chápaním Písma, kto rušil, napádal ich životný štýl, toho radikálne odmietli a utláčali. Ježišovo posolstvo miatlo ich múdrosť, ukazovalo im jej hranice a rozhodilo od základov ich predstavy o živote. Preto sa Ježiš nedostal do ich duše. V nich nebolo miesta pre jeho pravdu. Tam ho nikto neočakával. To sú teda tí „múdri“: ľudia duchovne vyplnení ľudskou vedou, plne uspokojení ľudskými poznatkami. A to sú „obozretní“: ľudia v živote obratní ako „plachta vo vetre“. Ľudia vo svete vždy úspešní, vždy víťazi. Obom, pokiaľ ostávajú duchovne zatvorení, nedostupní, pokiaľ žijú ako nedobytné hrady, Božie kráľovstvo, tajomstvo nového Božieho konania vo svete ostane skryté, zahalené.

Kto sú oproti nim tí, ktorých Pán nazýva „maličkými? „Z toho výrazu dnešný svet ľahko urobí karikatúru a Ježišovo posolstvo istí proroci dnešnej doby vykričia ako náboženstvo slabochov a nevedomcov. Zahľaďme sa však bližšie, koho tu má Ježiš na mysli. Vari v charaktere, v duchovných postojoch takých ľudí spoznáme dačo vysoko hodnotné a pre život nesmierne potrebné. Tí „maličkí“, za ktorých Ježiš chváli Boha Otca, sú jeho učeníci. Keď ich Ježiš hľadal, nešiel si ich vybrať do Jeruzalema, kde aj vtedy účinkovali významní učitelia Písiem. V ich školách sa už vtedy združovalo množstvo mladých vyvolených mužov: vedychtivých, oduševnených za tradície otcov. V tých kruhoch by však Ježiš bol sotva našiel dakoho ochotného pridružiť sa k nemu. Hľadal svojich učeníkov chodiac okolo Genezaretského jazera, po galilejských dedinkách a mestečkách. Tam našiel tých rybárov, maloroľníkov, i colníka Matúša. Tých volal. Ich inteligencia mu stačila..., mali by sme chuť mu to vyčítať? No práve v nich našiel iné predpoklady, dôležitejšie ako ostrý rozum a svetskú obratnosť. Našiel v nich vnútro, ducha otvoreného pre vyššie skutočnosti, ochotu, vôľu nechať sa viesť do nového sveta. Našiel v nich srdce, ktoré s radosťou prijímalo jeho posolstvo ako nesmierne vzácny dar.

Tí maličkí boli zástupy ľudu, ktoré prichádzali k nemu, keď vystupoval na horu, keď chodil po uliciach a námestiach, i keď sa vzďaľoval do nevľúdnej stepi. Práve im sprístupňoval svoje náuky v podobenstvách; v obrazoch z každodenného života ľudí úzko spojených s prírodou, obrábajúcich skromné políčka a záhradky. Ľudí, ktorých holá existencia podstatne závisela od úspechu či neúspechu rybolovu. Prečo ho počúvali? Neboli duchovne nasýtení a plne uspokojení ich ľudskou múdrosťou. Ich duša bola ako tá chudobná zem, túžobne očakávajúca každú kvapku dažďa a rosy, ako prázdne komôrky ich domov. Proti Ježišovej zvesti a náukám nemali tisíc výhrad. Nestavali proti nim ich vlastné, nehybné, už skalené náhľady. Ježišovo posolstvo prijímali aj oni ako vzácny dar zhora. Vieru, ktorú Pán od nich vyžadoval, nepovažovali za chladný príkaz, lež radostné pozvanie. Veľkolepú ponuku.

Maličkí, na ktorých Ježiš myslí, sú napokon deti. Nie ich vonkajšia podoba, lež ich duša! Tak tomu porozumel aj básnik Milan Rúfus. V jeho poézii možno nájsť na viacerých miestach tému venovanú práve čistej detskej duši, napr. v básni Detské krédo:

Verím, verím, verím -
húska s bielym perím:
dníčkom, ktoré žijem,
vodičke, čo pijem,
snom, čo v noci sníva
moja hlávka živá,
verím z duše rada
dažďu, ktorý padá,
verím slnku, trávam,
hrám, ktoré sa hrávam,
verím ľuďom slovám ...
Stále zas a znova
verím odovzdane
Tvojmu dielu, Pane.
A tak moja viera
Tvoje klásky zbiera -
Húska s bielym perím.
Od vekov tak verím.

Ježiš sa neostýcha vyžadovať od všetkých, čo ho chcú nasledovať, dušu dieťaťa. Neslýchané! „Keď nebudete ako deti, nevojdete do nebeského kráľovstva“ (por.).Dušu dieťaťa môže získať a uchovať v sebe aj človek, ktorý toho veľa vie, ktorý veľa skúsil. Je to duša dychtiaca vždy po novom poznaní. Duša, ktorá sa nehanbí vystrieť dlane po dare, lebo spoznáva a priznáva si vlastnú bezmocnosť. Do duše dieťaťa rozprávame radi my - dospelí. Do nej však rozpráva aj Boh. V nej nachádza ozvenu, do nej môže vliať svoju pravdu. Jej môže zdieľať svoje tajomstvá. Ľudia múdri a obozretní, a ľudia maličkí: v tejto dvojakej duchovnej tvárnosti človeka možno vskutku nájsť prístup k tajomstvu viery a nevery. Múdry, ľudsky múdry a obozretný je sebestačný. Spokojný s tým, čím je. Necíti hlad ducha, nečaká na nič, ani sa nedáva obdarovať. Do priestoru jeho duše sa Ježišovo posolstvo nedostane. Človek pokorný, „maličký“ ide svetom s dušou otvorenou, hladujúcou po Bohu a hľadajúcou. Žiada si, hľadá dačo ponad to, čím je. Očakáva a necháva sa obdarúvať. Stavia sa tak aj pred Boží majestát. Ježišovo posolstvo prijíma aj dnes ako ponuku, ako dar, čo splní jeho očakávania a nasýti jeho duchovný hlad.

Mons. RUDOLF MASLÁK, farár

Martin Rázus a globalizácia

Je to absurdné? Z chronologického pohľadu zrejme áno. Veď Martin Rázus žil v rokoch 1888-1937 a teda o brutálnom procese, ktorý u nás vypukol po roku 1989 a ktorý jeho páchatelia tak zaobalene nazvali globalizáciou (treba upresniť, že aj komunizmus moskovského typu nebol nič iné, len násilná forma globalizácie - pozn. redakcie), tento slovenský politik a spisovateľ nemohol ani tušiť. Lenže tento pán bol aj mužom širokého rozhľadu a tak napríklad vo svojom diele ARGUMENTY - Rozhovory so synom i s tebou z roku 1937 v kapitole CHLIEB nájdeme aj takéto slová:

„Tieň výmenného kapitálu je v tom, že nie je rovnomerne rozdelený. A potom v špekulácii, ktorá kapitál odťahuje, hromadí ho v niekoľkých rukách a na niekoľkých miestach. Rozumné to nie je, ba neraz je to neľudské a zverské. Veď ak je zdravá výroba a spotreba podmienkou chleba a života a kapitál je hýbadlom tohto procesu, tak kapitál patrí právom života a vôle pracovať celému ľudstvu - ako vzduch, voda a slnko. … Vhodné rozdelenie, tá takzvaná investičná distribúcia, ako dôkladné organizovanie práce, výroby i spotreby, sú problémom pre kapitál každého druhu. Bez správneho riešenia tohto problému nemôže existovať ani štát socialistický, ani kapitalistický. … Ak má niekto kapitál, ktorý obracia a investuje sám, napomáha chod hospodárskeho života. Ak ho má uložený v banke, táto - ak ho chce zužitkovať - robí to namiesto neho. Pri terajších pomeroch, kým sú jednotlivé štáty osobitné hospodárske telesá, oddelené hodnotou platobnej jednotky, škodu robí majiteľ kapitálu, ak mu kapitál vyváža. Tomu, ktorému ho však dovezie, spravidla osoží. Najviac škody verejnému blahu však narobí tzv. tezaurácia kapitálu.“

Pri takýchto konštatovaniach sa potom autor už nemohol vyhnúť ani oprávnenej kritike vtedajšieho hospodárskeho izolacionalizmu a ani predstavám o ekonomickej integrácii, ktorej budúcnosť videl (on, predseda Slovenskej národnej strany!) v plnení hospodárskych funkcií vtedajšej Spoločnosti národov: „Hospodárska otázka vývojom produkcie a ňou živených vrstiev prerastá hranice šátov i rámce osobnej či kolektívnej výroby a stáva sa otázkou svetovou, ktorú možno rozriešiť len vytvorením jednotnej hospodárskej oblasti výrobnej i spotrebnej na zemi. A myslím si, že touto cestou sa aj pôjde - pri revolúciách či bez nich. Na svete je dosť kapitálu a vedúce hlavy sveta musia raz uznať, že ten sa musí tak rozdeliť - či už v podobe odpustenia dlžôb, alebo v podobe nových sanačných pôžičiek - aby aj ruinované štáty mohli prísť k hospodárskej výrobnej i konzumnej sile. Pravda, pritom musí prestať hospodársky liberalizmus štátov, čo dnes chcú byť sebestačnými, zabúdajúc na to, že hospodárska budúcnosť sveta je založená po stáročia na hospodárskom výrobnom i spotrebnom súručenstve. Tieto zásady sa môžu uplatniť aj bez revolúcií, ale vtedy postaviť čo len jednu fabriku v ktoromkoľvek štáte nebude možné ako dnes, ale bude to podriadené hospodárskej rade pri Spoločnosti národov. Táto jednotná hospodárska rada povolí výrobu len vtedy, keď je aj odbyt zabezpečený. Svetovo regulovaná výroba a spotreba zabezpečí pracujúcim triedam živobytie a chlieb.“

Aké to krásne myšlienky o celosvetovej hospodárskej integrácii, zabezpečenej celosvetovou Spoločnosťou národov!

K tomu už len ako kuriozitu uvádzam, že tento predseda Slovenskej národnej strany sa pritom prejavil aj ako pozoruhodný filosemita a akceptoval, že využívanie súkromného i spravovanie štátneho kapitálu budú mať v rukách Židia: „Naoko sa zdá, že pomer štátneho kapitálu musí byť k robotníctvu lepší, ako pomer kapitálu súkromného. V skutočnosti je to preň jedno, či ho vykorisťuje Nátan Silberstein ako súkromný kapitalista a či Nátan Silberstein ako predstavený trustu v socialistickom štáte a spoločenstve.“, pričom autor celkom neadekvátne položil znamienko rovnosti medzi vlastnenie súkromného a spravovanie štátneho kapitálu. Čitateľ sa až čuduje, že tohto človeka aj napriek tomu mohli nazvať antisemitom!

Lenže antisemitom nazvali aj Henryho Forda, ktorý našiel účinnú sebaobranu proti úžerníctvu bánk zavedením osobných účtov pracovníkov svojich podnikov a vybudovaním svojho vlastného autarkického a bez otrasov fungujúceho peňažného ústavu. Ba týmto epitetom označkovali aj Fordovho nasledovníka Tomáša Baťu, ktorý svoju firmu podobným spôsobom uchránil pred bankovým úžerníctvom až natoľko, že obstála aj v celosvetovej kríze tridsiatych rokov 20. storočia, vyvolanej práve burzovými špekulantmi a bankovými úžerníkmi. Z takéhoto značkovania takýchto ľudí „antisemitizmom“ potom človek musí celkom logicky dospieť aj k jedinému logickému záveru, že burzoví špekulanti a vlastníci úžerníckych bánk sú vo všeobecnosti Židia a že ten, kto úspešne odolá ich špekuláciám a úžere je celkom logicky označkovaný ako antisemita. Tomáš Baťa to nepriamo vyjadril v roku 1932 aj vo svojom stanovisku k celosvetovej hospodárskej kríze: „Přelom hospodářské krize? Nevěřím v žádné přelomy samy od sebe. To, čemu jsme zvykli říkat hospodářská krize, je jen jiné jméno pro mravní bídu. Mravní bída je příčina, hospodářský úpadek je následek. V naší zemi je mnoho lidí, kteří se domnívají, že hospodářský úpadek je možno sanovat penězi. Hrozím se důsledků tohoto omylu. V postavení, v němž se nacházíme, nepotřebujeme žádných geniálních obratů a kombinací. Potřebujeme mravní stanoviska k lidem, k práci a k veřejnému majetku. Nepodporovat bankrotáře, mědělat dluhy, nevyhazovat hodnoty za nic, nevydírat pracující.“

Je to výstižné, ekonomické a morálne! Lenže od tej doby, ako to výstižne spieva Jan Werich „ … svět dospěl dál - dnes už nik nepozná, koho se má bát a komu se smát! Kdepak jsou ty časy, když se národ smál, krize se nebál …“. Kdeže sú tie idealistické predstavy Martina Rázusa, že pred burzovými špekulantmi a bankovými úžerníkmi uchráni svet hospodárska rada vtedajšej Spoločnosti národov (a eo ipso aj dnešnej Organizácie spoločných národov)! Svet už odvtedy naozaj „dospěl dál“ - prekonal niekoľko kríz a práve teraz prekonáva tie najhoršie: liberalizáciu medzinárodného obchodu, integráciu a hlavne všestranne okiadzanú a glorifikovanú globalizáciu - teda jav, ktorý mnohí jej prisluhovači vychvaľujú do nebies, ale ktorý nikto doteraz seriózne nedefinoval. Mne osobne sa zo všetkých definícií globalizácie najviac pozdáva tá mediálne najmenej propagovaná, a síce že: Globalizácia je p r o c e s sústreďovania svetového bohatstva do rúk vlastníkov neznámeho štátneho občianstva a utajovanej národnosti i vierovyznania. Pritom dôraz kladiem na definíciu p r o c e s, teda nie na falošnú definíciu s t a v, ktorú nám vnucujú práve utajovaní globalizátori s dovetkom, že sme už „na konci dejín“ a že teda proti ich p r o c e s u hrabivosti a chamtivosti už nemôžeme nič vykonať.

Krutá a antihumánna podstata globalizácie je poväčšine nemotorne

Kresba: Andrej Mišanek

maskovaná a zahmlievaná frázami o demokracii, o slobodách rozličných druhov, o liberalizme, o občianskej spoločnosti a pod., pričom proces globalizácie sám osebe vedie ľudstvo priamo k diktatúre.

Pozrime sa teda, aspoň na ukážku, ako vidia dnešný svet v procese globalizácie ľudia, ktorí nepodľahli prázdnym frázam a detinským ilúziám, hlásaným prisluhovačmi globalizátorov. Napríklad publicista Peter Pogády vidí dnešný globalizovaný štát a postavenie občana v ňom takto: „Vytunelovaný štát sa stal len investičným objektom, neponímaným ako spoločenstvo občanov, ktorí majú svoje dejiny, tradíciu, sociálne cítenie a predstavu o funkciách štátu. Ekonomicky o tomto štáte rozhoduje len nadštátna skupina kapitálových hráčov a od vlády sa očakáva iba pokojné zabezpečenie odvodov… Jej úlohou je tvoriť d o j e m, že svojou vládnou aktivitou má možnosť v globalizovanej ekonomike zásadne ovplyvniť hospodárnosť svojho vlastného štátu redukciou korupcie, ktorá je vlastne podstatou takto koncipovanej moci. …Ignorovanie sociálnej dimenzie občana vedie k tomu, že občiansky princíp predstavuje cestu len k akémusi abstraktnému humanistickému spoločenstvu. Nevylučuje (naopak, on sám umožňuje - pozn. J.H.) koncentráciu majetku v rukách malej skupiny ekonomických elít tým, že sa občianskym princípom jednoducho vôbec nezaoberá. Kto podporuje tento vývoj, obhajuje privilegovanie, a to znamená popretie občianskeho princípu... Súčasný ekonomický systém, najmä systém finančného kapitálu, takúto spoločnosť tvorí a je základom budúcich dramatických konfliktov.

Ak nebude súčasný systém reformovateľný, vykope si vlastný hrob. Parazitický bankový systém sa môže pri obrane udržania súčasného stavu zrútiť“ (LT 5-6/2011).

Tu azda netreba viacej slov. Ale ešte konkrétnejší je pri definovaní tohto globalizačného procesu český spisovateľ Jiří Žáček: „Nič nie je nezvratné a všetky teórie o konci dejín sú smiešne. Svet sa mení, ide len o to, či k lepšiemu, alebo k horšiemu. Ale svet ovládaný k o r p o r á c i a m i, ktoré si môžu kúpiť aj vlády najmocnejších krajín a ktorých stratégiou je vydrancovať celú planétu, sa sám od seba nezlepší. … Obávam sa, že sme jedna z posledných generácií, ktorá si užíva aspoň relatívnu slobodu a relatívny mier, … pretože kapitalizmus si s riešením globálnej ekonomicko-ekologickej krízy evidentne nevie poradiť a pravdepodobne ani nechce, lebo najväčší globálni hráči z krízy profitujú.“ A k tomu náznak nástupu k fašizmu: „Ak niektoré firmy smú slobodne zaobchádzať so zamestanancami ako s otrokmi, znamená to, že niečo nie je v poriadku. A ak namiesto pôvodného „jeden človek - jeden hlas“ platí „jeden dolár - jeden hlas“, je to ešte demokracia?“ A tu naozaj už netreba vôbec nijaké ďalšie slová!

Ako vidno, hoci bol Martin Rázus človek takpovediac duchovný, veľmi dobre videl aj do materiálnych problémov sveta, ktoré napokon vyústili do dnešného procesu globalizácie. Ako človek duchovný však dúfal a veril, že ľudstvo na svoju záchranu využije vtedajšiu Spoločnosť národov, ktorej nástupcom je dnešná OSN. Nestalo sa tak, lebo nad „naivným humanizmom“ najlepších duchov ľudstva zvíťazila chamtivosť najhorších kreatúr sveta. Takže konflikt Martin Rázus a comp. verzus globalizátori svetového bohatstva pokračuje aj naďalej.

Pokračuje - dokedy?

Ad infinitum?

Či ad tristné finitum ľudstva?

Július Handžárik

Václav Klaus na Národnej svätováclavskej púti

Nezvykneme publikovať prejavy politikov, tobôž politikov iných štátov, navyše v jazyku originálu. Nech si to nik z čitateľov nevysvetľuje inak, ako je to myslené. Podľa nášho názoru ide o prejav, ktorý oslovuje aj naše domáce starosti a problémy. Z liberála Václava Klausa je dnes, zdá sa, zrelý štátnik, vedomý si zodpovednosti pred českým národom. V mene tejto zodpovednosti sa neobáva hovoriť jasnou, zrozumiteľnou rečou o stave, v akom sa ocitli Česi a Moravania. My sme v jeho obavách prečítali myšlienky aktuálne aj pre nás, a preto sme sa rozhodli uverejniť v pôvodine.

Vážený pane arcibiskupe, vysocí představitelé církve, představitelé státu, i města Brandýsa nad Labem - Staré Boleslavi, milí účastníci Národní svatováclavské pouti, děkuji za pozvání na dnešní slavnost i za příležitost zde i v letošním roce promluvit. Svátek svatého Václava je významným dnem naší země a byl jím dávno před tím, než se stal v roce 2000 - rozhodnutím parlamentu - státním svátkem České republiky. Legenda svatého Václava je jedním z konstitutivních prvků naší státnosti, je a byla vždy autentickou součástí našeho vnímání sebe sama i kontextu, v němž žijeme. O svatováclavskou legendu jsme se opírali, na ni jsme navazovali, byla a je pro nás inspirací a přimlouval bych se za to, aby tomu tak bylo i v budoucnu.

Právě k tomu, aby byla naše budoucnost taková, jakou bychom si ji mít přáli, a aby byla budoucností, která bude kontinuitou s minulostí a nikoli jejím opuštěním, bych zde dnes chtěl říci pár slov.

Řada tendencí, prosazujících se v dnešním světě a v různé míře i u nás, mne znepokojuje a domnívám se, že znepokojuje i mnohé z Vás. Stále více se utvrzuji v přesvědčení, že k nim nesmíme mlčet a že se s nimi nesmíme smiřovat. Bylo by dobře, kdybychom o nebezpečí, které z nich plyne, uměli mluvit nahlas a společně. Ukázalo se - v poslední době zejména uzavřením sporu o vlastnictví svatovítské katedrály na Pražském hradě i rychlým postupem společné práce vládní a církevní komise pro narovnání vztahu mezi státem a církvemi - že postup v dohodě přináší výsledky.

Jsem sice jen vnějším pozorovatelem současných diskusí v římskokatolické církvi, ale domnívám se, že nás obdobným způsobem trápí stále rychleji se rozpadající hodnotový systém, který ještě donedávna charakterizoval a vlastně i definoval naši civilizaci, náš civilizační okruh, svět, který nazýváme Západem, naši Evropu, ke které patříme a vždy jsme patřili.

Při pohledu kolem sebe vidíme, že „pokrokáři“ všeho druhu vedou soustavný a stále nezakrytější útok na naše tradiční společenské hodnoty a ctnosti. Vlastenectví je vydáváno za šovinismus. Demokratický stát za překonanou instituci, která má být obětována ve prospěch nadstátních uskupení, která nikdy nemohou získat demokratickou legitimitu. Přirozeně strukturovaná národní společenství se svými hlubokými tradicemi, duchovními a kulturními hodnotami, vycházejícími ze staletých zkušeností a z životů mnoha předchozích generací, jsou erodována politickým tlakem na přijetí multikulturalismu jako oficiálně naordinované ideologie. Vše přirozené, a proto dosud většinově spontánně přijímané, je vydáváno za překonané a málo zajímavé. Vše tradiční a konzervativní je vydáváno za zastaralé a nemoderní, je zesměšňováno a je vylučováno ze společenského dialogu.

Odpovědnost za své činy a za svůj život, odpovědnost vůči druhým, a to nejen těm nejbližším, je vystřídávána povrchními a formálními pózami. Tradiční rodina, základní jednotka každého dalšího celku lidského uspořádání, odvěké prostředí pro vztah muže a ženy, pro výchovu nových generací, ale i pro samozřejmou mezigenerační pomoc a solidaritu, je vystavována stále ostřejším útokům módních postojů, které pro vybrané skupiny velmi nevybíravými způsoby vyžadují nejrůznější, v minulosti nikdy neexistující privilegia. Přijetí života jako nepřetržitého úsilí o hledání jeho smyslu, pocit vlastní odpovědnosti za sebe a jiné, a radování se z každého sebemenšího zdaru v tomto úsilí jsou vystřídávány nárokem absolutního a z vnějšku zaručeného štěstí. Faleš sociálního státu nezaslouženého blahobytu ničí vše tvůrčí a individuální a otupuje talenty, aktivitu a pracovitost, neboť ta se přestává vyplácet.

Při setkáních s představiteli církve se často shodujeme v tom, že je tento trend mimořádně nebezpečný a že je nezbytné se mu aktivně postavit. Nepochybuji, že v mnoha farnostech, zvláště těch venkovských, se u nás o těchto jevech hovoří, ale církev by měla svou významnou autoritu v nezanedbatelné části celé naší veřejnosti uplatňovat více a hlasitěji i v debatě celospolečenské.

Snad je mi dobře rozuměno. Nehoruji pro účast církve v každodenních politických půtkách, ale přimlouvám se za jasné a zřetelné ANO-ANO, NE-NE ve veřejných střetech o hodnoty a občanské ctnosti, které jsou ohrožovány falešnými proroky takzvaného pokroku a modernismu. Říkat to nahlas je nezbytné. Vím, že tak mnozí činí. Vím, že je Benedikt XVI. za mnohé své tolik potřebné konzervativní postoje terčem nevybíravých útoků. Doba, kterou žijeme, však má tolik nebezpečných rysů, že nechat ve veřejném prostoru dominovat jen oportunistické modernisty se nakonec vymstí všem. Jsme v době, kdy je nutno riskovat i nepochopení, kdy je nutno vystavit se daleko více než dříve nepříjemným střetům, jakkoli se zdá, že v nich má druhá strana momentálně převahu, zejména mediální.

Sám za sebe se z pozice prezidenta republiky snažím na tyto jevy soustavně upozorňovat, bojovat s nimi, nepřecházet je mlčením. Jsem navíc přesvědčen, že počet těch, kteří se již nechtějí smiřovat s neustálou defenzívou a ustupováním, u nás i ve světě roste.

Nemám nejmenší ambice říkat církvi, co má dělat. Vážím si mnoha jejích představitelů, vím, že jsou to lidé vzdělaní, lidé s velikou lidskou i historickou zkušeností, lidé, kteří nejednou projevili obdivuhodnou statečnost, lidskou i morální sílu i oddanost idejím, na nichž naše civilizace a její kultura vznikly a na jejichž základě se rozvíjely.

Proto jsem pokládal za důležité právě na tomto místě a právě v tento den vyslovit svůj možná o něco méně slavnostní, ale o to naléhavější apel. Budu doufat, že si ho nevyložíte jako nezdvořilost hosta na Vaší slavnosti, ale jako veřejně prezentované zamyšlení nad reálným rizikem, kterému náš tisíciletý český stát, jako součást křesťanské civilizace, aktuálně čelí.

Národní svatováclavská pouť je k připomenutí si těchto věcí vhodnou příležitostí. Loni jsem zde řekl, že nám dává možnost „na chvíli se zastavit a s dostatečnou pokorou si uvědomit, že jsme součástí dlouhé civilizační, kulturní a státní tradice.“ Zkusme na to myslet i ve všední dny.

Stará Boleslav, 28. 9. 2011

Moderný rozhlas

V minulosti som vo svojich príspevkoch, v rámci poukázania na takpovediac záškodnícke praktiky v oblasti kultúrneho smerovania a najmä úrovne vlastenectva na Slovensku, upozornil okrem iného i na „nezdravé“ tendencie v spojenom RTVS. Spomenul som taktiež neštandardný postup vedenia rádiotelevízie pri nezaradení dlhodobo plánovaného priameho televízneho prenosu zo slávnostnej svätej omše z púte na Mariánskej hore v Levoči. Prešlo iba zopár dní a na scéne sa objavila ďalšia bizarná správa, ktorá iba potvrdzuje tento nebezpečný vzorec, ktorý už pomaly stratil všetky premenné a stáva sa doslova platným výrokom. Z nedeľného programu vysielania Rádia Slovensko vraj definitívne vypadávajú prenosy svätých omší (presúvajú ich na Reginu) z katolíckych kostolov, prípadne evanjelických služieb Božích. Hlavným dôvodom pre túto zmenu je podľa programového riaditeľa RTVS vyššia efektivita vysielacieho času, pružnosť (voľný priestor na športové prenosy, aktuálne informácie a iné programy) a modernizácia vysielacej štruktúry... Možno použil v tom rozhovore aj ďalšie odborné „argumenty“, ale povedzme si pravdu, už ani na tieto tri hlavné sa v zásade nedá nič múdre odpovedať! Sú totiž skôr odporné. Tiež lživé, naivné a pomerne nebezpečné, ak ich začneme bezvýhradne akceptovať. Veď čo už má spoločné priamy prenos z nedeľnej bohoslužby s efektivitou, či pružnosťou vysielania? To všetko sa pritom odohráva v štáte, kde sa tri štvrtiny obyvateľov dlhodobo hlásia ku kresťanstvu! A čomu uvoľňujeme priestor, keďže sa v nedeľu dopoludnia nehráva žiadny zaujímavý futbalový zápas? Nanajvýš azda na opačnej strane zemegule, ale z tej sme ani nikdy predtým žiadne priame prenosy (pokiaľ viem) pravidelne nerobili! Vzniknutú dieru budú naši „trendoví“ rozhlasáci riešiť údajne zatiaľ tým, že natiahnu ranný magazín (Dobré ráno, Slovensko?) o takmer dve hodiny. Skutočne šalamúnske rozhodnutie! V rámci modernizácie a vyššej efektivity teda natiahneme naše nedeľné rána na pokyn až takmer na poludnie (do jedenástej). Nevadí, že nebude čo vysielať, ale aspoň budeme pružní a dostatočne moderní. Len čo ak nám zabehne prípadný skoršie servírovaný nedeľný obed pri známej zvučke Dobrého rána? Premenujme to teda radšej priamo na Dobré poludnie, „táto“ moderná krajina! Tu sa však natíska otázka, či nám budú takéto obedy ešte vôbec niekedy chutiť? A pri pohľade na dvoch vyškerených tancujúcich chlapcov z tanečnej súťaže v našich „moderných“ médiách asi zostanem do smrti hladný.

Našinec je zvyknutý zavše ohnúť chrbát, avšak siahať takýmto hrubým spôsobom po podstate, tradíciách a kultúre národa volá po radikálnom treste. A ten zaručene príde! Spomeňte si na to prosím, keď doraňajkujete svoju prvú večeru...

Ján Kšiňan

MILAN S. ĎURICA

Ferdinand Ďurčanský

a jeho vzťah k Hitlerovmu Nemecku

(Dokončenie z minulého čísla)

S podobnými správami šiel Mach aj k nemeckému vyslancovi Bernardovi, ktorý to 9. mája oficiálne referoval do Berlína a pridal k tomu aj Machovo „ultimatum“, aby bol Ďurčanský do 15. mája definitívne odstránený z ministerstva vnútra, na ktoré si on, Mach, nárokuje.

Keď potom prešiel 15. aj 16. máj a nikto nevyhovel Machovej požiadavke, ba nielen Ďurčanský, ale aj Tuka mu vyčítali, že so svojimi stúpencami chystá protivládny puč, Mach 18. mája telegraficky zvolal do Ružomberka vyšších veliteľov HG. Zišlo sa ich 83 mužov. Zhromaždenie vydalo krátke, ale radikálne vyhlásenie proti politike vlády SR.

To muselo vyvolať reakciu zo strany vlády a prezidenta republiky. Preto prezident Tiso využil Machovu demisiu z 21. februára 1940, ktorú predbežne neprijal, a 21. mája mu oznámil, že prijíma jeho odstúpenie z funkcie hlavného veliteľa Hlinkovej gardy a hneď nasledujúci deň vymenoval do tejto funkcie Dr. Františka Galana z ústredného vedenia HSĽS.

V ten istý deň nemecký vyslanec H. Bernard vo svojej obšírnej správe do Berlína písal: „Teraz sa vynára otázka, či na tieto vnútropolitické rozhodnutia na Slovensku treba zaujať rozhodujúci vplyv až po vojne, alebo už hneď skôr.“ Krátko po tom, Mach dostal osobné pozvanie k ministrovi von Ribbentropovi do Berlína.

Ale v Berlíne asi neboli tým veľmi prekvapení, lebo už 23. mája 1940 vedúci Politického oddelenia Zahraničného úradu, štátny podsekretár Ernst von Woermann vydal „veľmi náhly“ dokument (citissime!), v ktorom definuje nemecké stanovisko k udalostiam na Slovensku. Tam čítame: „Že Ďurčanský nie je pronemecký, to je už dávno známe. Obžalobný materiál proti nemu leží tu na rozličných miestach a teraz sa zhromažďuje a bude predložený.“ Medzi súrnymi opatreniami Woermann navrhoval štátnemu sekretárovi a ministrovi zahraničia:

a) rehabilitácia Macha návratom do jeho funkcií, alebo ešte lepšie vymenovaním za ministra vnútra;

b) odstránenie Ďurčanského, ktoré sa nemusí hneď vykonať spolu s rehabilitáciou Macha, ale musí byť zabezpečené ako posledný cieľ;

c) odstránenie ďalších Nemecku nepriateľských, najmä židovských elementov tak vo vnútorných úradoch Slovenska, ako aj v diplomatickej službe.“

Nemecký vyslanec Bernard 25. mája hlásil do Berlína, že predseda slovenskej vlády V. Tuka mu oznámil, že bol u prezidenta Tisu a predložil mu ústne svoju demisiu, ktorú však Tiso neprijal. Tuka ostro kritizoval Ďurčanského, že na jeho ministerstve zahraničných vecí je taký personál, ktorý by v prípade obnovenia Česko-slovenskej republiky mohli kompletne prevziať do Prahy. Doložil ešte aj to, že 24. apríla na zasadaní širšieho predsedníctva Hlinkovej strany v debate o blahoprajnom telegrame Hitlerovi Ďurčanský vyhlásil, že tí, čo voči Führerovi a Nemecku hovoria o vernosti a oddanosti, sú sluhovia a otroci.

28. mája 1940 ríšsky minister zahraničia von Ribbentrop pozval vyslanca Bernarda na spravodanie do Berlína. Vyslanec mal ísť ešte k prezidentovi Tisovi a oznámiť mu to a poradiť mu, aby nerozhodoval o žiadnych zmenách vo vláde, kým sa vyslanec nevráti do Bratislavy.

Následne v Bratislave rástla nervozita, lebo vyslanec sa z Berlína dlho nevracal. Je pravda, že slovenským záležitostiam v tom čase sa nemeckí štátnici nemohli príliš venovať, lebo práve vtedy Hitler otvoril západný front obsadením Dánska a Nórska (apríl 1940) a postupoval proti Francúzsku, kde 14. júna obsadil Paríž a 22. júna diktoval prímerie. No berlínske ministerstvo zahraničia a jeho spravodajské služby sledovali aj vývoj na Slovensku. Začiatkom júna došiel do Bratislavy bez akejkoľvek akreditácie ministrov splnomocnenec Manfred von Killinger, ktorý sa tam stretával iba s nemeckými agentmi a s Tukom a Machom.

Vrátil sa do Berlína 10. júna a predložil Woermannovi deň predtým datovanú správu, v ktorej tvrdil, že Ďurčanský upadol pod vplyv židovsko-plutokratických, slobodomurárskych, od Ríma závislých, českých a panslavistických kruhov, a stal sa povoľným nástrojom týchto proti Nemecku bojujúcich kruhov. Preto navrhol, aby bol Ďurčanský odstránený z obidvoch ministerstiev, ktoré viedol a aby ministerstvo vnútra zaujal Mach. Ministerstvo zahraničných vecí má prevziať Tuka. Najhorší prívrženci Ďurčanského majú byť odstránení z obidvoch ministerstiev a k slovenskej vláde treba nasadiť nemeckého komisára, ktorý by dohliadal na jej činnosť. Ďalej ešte navrhoval, aby sa odstránili Machove dlžoby, ktoré obnášajú asi 80 tisíc slovenských korún, teda 8 tisíc mariek alebo 3200 dolárov. Woermann si správu osvojil a hneď 12. júna ju odovzdal ministrovi von Ribbentropovi.

O dva dni neskôr zástupca ešte stále v Bratislave neprítomného vyslanca Bernarda, legačný radca Dr. Max Rindelmann v tajnej správe do Berlína hlásil, že v ostatnom čase sa tam množia divoké správy o prehlbujúcich sa vzťahoch medzi Slovenskou republikou a Zväzom sovietskych socialistických republík. Tak sa tvrdí, že Rusko sa postaví proti každej zmene súčasného stavu na Slovensku. Takéto uistenia mal vraj dať veľvyslanec Škvarcev vyslancovi Černákovi v Berlíne, podľa inej verzie Stalin osobne slovenskému vyslancovi v Moskve Fraňovi Tisovi.

Konkrétne dôkazy o pravosti týchto tvrdení nie sú, ale je zrejmé, že určité slovenské kruhy, znepokojené najmä tým, že nemecké „riešenie tak dlho chýba“, radi by chceli položiť na váhu proti Nemecku ruské závažie.

Predovšetkým od oživenia panslavistických nádejí dúfajú posilnenie svojich pozícií. Ruský tromf by chceli použiť tiež hlavne proti údajným nemecko-maďarským dohodám o tom, že Slovensko bude prepustené Maďarsku. Takéto vyjadrenia podľa vierohodných správ urobil minister dopravy Stano. Obavu, že také dohody medzi Nemeckom a Maďarskom o budúcom osude Slovenska môžu jestvovať, aj voči mne pred niekoľkými dňami naznačil minister zahraničia Dr. Ďurčanský.“

1. júna 1940 došiel do Berlína k štátnemu podsekretárovi Woermannovi vyslanec Štefan Polyak, ktorého tam poslal prezident Tiso spolu s ministrom Ďurčanským a premiérom Tukom. Poverili ho, aby v ich mene informoval nemecké ministerstvo zahraničia o politickej situácii na Slovensku. Woermann ich vypočul a poveril vyslanca Bernarda, aby usporiadal materiály, ktoré mu Polyak predložil.

Slovenská vláda 19. júna usporiadala v Bratislave veľkú verejnú manifestáciu na oslavu nemeckého víťazstva vo Francúzsku. Rečnili tam Tuka, Ďurčanský, Čatloš a Kirschbaum. (Dok. 516). No už 20. júna Ringelmann, ktorý priebežne informoval Berlín, vo svojom hlásení písal, že to všetko bolo len preto, aby v širokej slovenskej verejnosti vzbudili dojem, že všetko je v poriadku a že nikto nepochybuje o nemecko-slovenskom priateľstve.

O niekoľko dní neskôr vyslanec H. Bernard, ktorý ešte stále ostával v Berlíne, predložil tam svoje stanovisko k slovenskej vládnej kríze: „Keď som bol vyslaný na Slovensko, našiel som tam štát, ktorému na politickom a hospodárskom teréne (odhliadam od Ochrannej zóny) bola ponechaná úplná samostatnosť; štát, s ktorým Nemecko vyjednávalo ako s ktorýmkoľvek iným štátom. Slovensko bolo vizitkou, ktorú sme ukazovali malým stredovýchodným európskym štátom a najmä slovanským národom, že takto môže byť samostatný malý štát, ktorý sa dá pod ochranu Veľkonemeckej ríše. Bolo jasné, že ‚predkladanie vizitky' podľa vývoja politickej situácie bude časovo obmedzené. Napriek tomu však musel som svoju ‚činnosť' pri všetkých vyjednávaniach so Slovenskou vládou tak triezvo riadiť, a táto vizitka ostávala čistá. To sa mi darilo až do kritickej doby tohoročného apríla. (...) S 9. 4. a 10. 4. sa v nemecko-slovenskom vzťahu začal celkom nový úsek. Nová politická situácia nám dovoľuje, aby sme stiahli už dlho predkladanú a známu vizitku. Teraz prišiel čas, opäť práve vzhľadom na juhovýchodné európske štáty, aby sme jednoznačne vyjasnili, že Slovensko leží v našom životnom priestore, t. j. že iba naše priania sú tu rozhodujúce.“

To iste ovplyvnilo ďalší postup na nemeckom Zahraničnom úrade, kde vedeli, že pôjde o vážny zásah do situácie v štáte, v ktorom hlavným záujmom ríše bolo zachovať pokoj a spokojnosť širokých más obyvateľstva.

28. júna Dr. Ringelmann poslal do Berlína správu, ktorá nemohla neznepokojiť tamojších rozhodujúcich činiteľov. Zástupca nemeckého vyslanca v Bratislave totiž hlásil, že proti Nemecku zahrotená komunistická propaganda v posledných týždňoch viditeľne a mohutne zosilnela, najmä na strednom a východnom Slovensku. Ďalej oznamoval, že ruské vyslanectvo rozvíja veľmi intenzívnu činnosť, a že nielen minister Ďurčanský, ale aj kruh jeho spolupracovníkov pestujú živé vzťahy k ruskému vyslanectvu. A podľa hlásení dôstojníka ochrannej služby Ďurčanský bol 12. a 13. júna v Budapešti, kde opätovne navštívil ruské vyslanectvo a viedol rozhovory aj s ruským, juhoslovanským a francúzskym vyslancom.

V Berlíne na Zahraničnom úrade 9. júla Woermann urobil zápis o tom, že prijal slovenského vyslanca Matúša Černáka, ktorý sa pýtal, či by nemohlo dôjsť k prijatiu prezidenta Tisa v otázke politickej krízy na Slovensku. Woermann mu odpovedal, že práve dostal z Bratislavy telegram, v ktorom ministerský predseda Tuka vyjadril želanie o prijatie.

V tom istom dokumente, určenom pre štátneho sekretára a pre ministra, Woermann zaznamenal, že má správy o tom, že ríšsky vedúci Bormann sa teraz zaoberá otázkou slovenskej krízy. A rozpracoval vraj projekt, podľa ktorého sa odstráni vyslanectvo v Bratislave a bude tam vyslaný nemecký splnomocnenec, ktorého názov ešte treba definovať (azda generálny rezident) so štábom, ktorý bude viesť gubernátor Wächter. Proti tomuto návrhu Woermann pripomenul, že by to znamenalo vmiešovanie sa do kompetencie a vplyvu Zahraničného úradu. Bolo známe, že von Ribbentrop si veľmi držal na svoje kompetencie e nerád videl, ak sa niekto iný pod akýmkoľvek titulom miešal do jeho úradných záležitostí.

15. júla došiel do Berlína „vodca“ karpatských Nemcov na Slovensku, štátny sekretár Ing. Franz Karmasin. Poslal ho tam premiér Tuka a prijal ho Woermann, ktorému Tuka odkázal, ako si predstavuje zmenu vo vláde SR. Podľa neho mali by vypadnúť z vlády minister vnútra a zahraničných vecí Ďurčanský, minister dopravy Stano, minister školstva Sivák a minister obrany Čatloš. Tuka si chce k funkcii predsedu vlády prevziať aj ministerstvo zahraničných vecí. Ministerstvo vnútra má prevziať Šaňo Mach. Ďalej Tuka navrhoval, nahradiť aj generálneho tajomníka Hlinkovej strany [Dr. J. Kirschbauma] niektorou inou osobnosťou. Za toto sa prihováral aj Karmasin osobne. Potom referoval, že Tuka si želá ešte viac nemeckých poradcov („beráterov“) do Bratislavy. A nezabudol pripomenúť, že Tiso je príliš viazaný na Rím a že Tuka je oveľa viac než on orientovaný na zmenu situácie podľa nemeckých prianí.

18. júla nemecké vyslanectvo v Bratislave opätovne potvrdzovalo, teraz aj na základe zistení maďarských kompetentných miest, že minister Ďurčanský bol 12. a 13. júna v Budapešti a opätovne navštevoval ruské vyslanectvo a mal rozhovory s ruským, juhoslovanským a tiež francúzskym vyslancom.

V druhej polovici júla v Bratislave kolovali reči, že z Berlína došlo pozvanie pre slovenských štátnikov, lebo sa tam má rozhodnúť o slovenskej vládnej kríze. Podľa hlásenia nemeckého chargé d´affaires Dr. M. Ringelmanna z 19. júla nebolo jasné, či aj Ďurčanský bude pozvaný. V Bratislave sa to predpokladalo ako samozrejmé a šírila sa správa, že prezident Tiso mal vyhlásiť, že ak ríšsky minister neprijme Ďurčanského, on sám pôjde k Hitlerovi.

Nemecký vyslanec na Slovensku H. Bernard, ešte stále v Berlíne, 22. júla predložil svojmu ministerstvu dokument, ktorý bol iste rozhodujúcim pre ďalší vývoj slovenskej vládnej krízy. Bernard vychádzal z konštatovania, že „Nemecká ríša v ochrannej zmluve z 18./23. marca 1939 prevzala záruku za politickú nezávislosť Slovenska, a preto nemôže trpieť žiaden vnútorný rozklad, ktorý ohrozuje jeho samostatnosť. Slovensko sa zaviazalo viesť stále svoju zahraničnú politiku v súlade s politikou nemeckej ríšskej vlády. Musí sa konštatovať, že Slovensko nedodržuje túto zmluvne prevzatú povinnosť, poťažne že úplne zanedbáva jej z toho vyplývajúce vnútropolitické povinnosti:

a) Zahraničná politika: Treba konštatovať predovšetkým podstatne nešťastnú, vo vojnových časoch dvojnásobne nebezpečnú osobnú politiku ministra zahraničných vecí Dr. Ďurčanského (velezrada Szathmáryho, Harminca, Viesta, ktorí ušli do Paríža, poťažne do Londýna). Na tej istej línii leží aj porušenie zmluvy, ktorého sa dopustil doterajší slovenský vyslanec Zvrškovec nótou, adresovanou talianskemu Ministerstvu zahraničia, v ktorej tvrdil, že Slovensko je neutrálnou krajinou a súčasne žiadal, aby to ministerstvo oznámilo anglickej vláde, aby Anglicko uznalo neutralitu Slovenska do všetkých dôsledností. Takýto krok vyslanca sa môže uskutočniť iba na príkaz ministra zahraničných vecí;

b) Vnútorná politika: Minister vnútre Ďurčanský úplne zanedbal zamerať Slovensko vnútropoliticky podľa zmluvných záväzkov z 19. júla 1939.

Židovská otázka nepostúpila žiadnym spôsobom k riešeniu, takže títo najzúrivejší nepriatelia Nemecka ešte stále sú na Slovensku pokladaní za hodnotných, nepostrádateľných spoluobčanov: V zmiernom kolégiu Bratislavskej burzy zo 41 členov je 14 Židov (= 34%). Z 12 burzových radcov sú 4 Židia. V oddelení Drevo zo 4 členov sú 3 Židia.“

Následne sa vyslanec Bernard musel vrátiť do Bratislavy, lebo už 24. júla odtiaľ telegrafoval citissime do Berlína. Oznamoval, že hneď na druhý deň po jeho návrate do Bratislavy ho vyhľadal ruský vyslanec Puškin, aby sa dozvedel o budúcom osude Slovenska.

V ten istý deň na ministerstve zahraničia v Berlíne referent Grote zaznamenal správu z Najvyššieho veliteľstva armády (OKW), že dôstojník rozviedky v Bratislave hlásil, že Ďurčanský zrejme dnes o 14. hodine sa chystá na útek. OKW prosí o prípadné inštrukcie Zahraničného úradu. Štátny podsekretár Woermann odkázal, že ak Ďurčanský ujde do Maďarska, netreba nič robiť. Ak by prišiel na územie Ríše, treba mu zabrániť, aby odtiaľ vyšiel. Odporúča sa v každom prípade ho sledovať a hlásiť. Major Dr. Freund z rozviedky hlásil, že za posledných 14 dní Ďurčanský bol dva razy v Budapešti.

A potom už prišiel osudný deň 28. júla 1940, keď Hitler prijal slovenských politických predstaviteľov v Berlíne. Napriek tomu, že prezident Tiso vzal so sebou nepozvaného ministra Ďurčanského, Hitler ho nepripustil do vládnych priestorov (a mal sa vysloviť: „Toho Cigána nechcem viac vidieť!“). Potom prinútil Tisa, aby Ďurčanského úplne odstránil z politického života na Slovensku a dal vládnu moc do rúk Tukovi a Machovi. Pod hrozbou ešte prísnejších nemeckých opatrení mená Hitlerom „exkomunikovaných“ Ďurčanský a Kirschbaum nesmeli sa viac zjaviť v slovenskej tlači. A nemecké tajné služby dostali rozkaz sledovať všetky pohyby a osobné kontakty Ďurčanského.

To bol teda úplný koniec politickej kariéry prof. Ferdinanda Ďurčanského počas prvej Slovenskej republiky.

Z tejto dokumentácie jasne vyplýva, že prof. JUDr. Ferdinand Ďurčanský bol vysoko vzdelaný právnik, hlboko národne uvedomený Slovák, prvoradý spolupracovník na obnovení slovenskej štátnosti a jej nekompromisný obranca aj proti vtedy všemocnej Veľkonemeckej ríši, a to aj v jej zločinnom „riešení židovskej otázky“, za čo ho stihol Hitlerov trest úplného odstránenia z politického života prvej Slovenskej republiky.

Za to, čo z vlastnej iniciatívy alebo z prinútenia konali slovenské vlády po 29. júli 1940, z historického hľadiska nemožno nič pripisovať priamej zodpovednosti Ferdinanda Ďurčanského.

Dokedy ešte?

Od 1. januára 1993 máme my Slováci svoj zvrchovaný štát, ale dôsledky spolužitia s Maďarmi v spoločnom štáte, hlavne v posledných storočiach, pociťujeme podnes. Maďarsko sa s rozpadom Uhorska spečateným Trianonskou zmluvou, ktorá vstúpila do platnosti 26. júla 1921, ešte stále nevyrovnalo, Ako sa zdá, Slovenska sa dosiaľ nevzdalo a ani sa ho vzdať nechce. Všetko nasvedčuje tomu, že čaká iba na vhodnú príležitosť, ako si ho prisvojiť, alebo aspoň jeho časť. Počas spoločného štátu Slovákov a Čechov sa mu k tomu nenaskytla príležitosť. Táto prišla však 1. 1. 1993, keď sa splnil sen väčšiny Slovákov žiť vo svojom vlastnom štáte. Malé a v tom čase úplne neznáme Slovensko sa zdalo ľahkou korisťou pre Budapešť.

Do roku 1992 sa o Slovákoch vo svete takmer nič nevedelo, hoci boli práve takým vyspelým národom ako iné európske národy a nemálo prispeli k spoločnej európskej kultúre. Vo svete sa hovorilo iba o Čechoch a Čechách a pod pojmom Československo sa rozumela iba dlhšia forma za Česko. A tak svet poznal iba české peniaze (aj v bankách), českého prezidenta, českú zástavu, českých hokejistov (napr. Golonku, Nedomanského a iných), českú Bratislavu, české Tatry, Dubčeka ako otca všetkých Čechov (napr. v Le Monde, 22. 8. 1988) a pod. Postarala sa o to Praha, ktorá vyhlasovala bývalú ČSR, neskoršie ČSSR a ešte neskoršie ČSFR za „český" štát, a to i v oficiálnych vyhláseniach alebo prostredníctvom čs. diplomatických misií.

Cesta Slovákov k dosiahnutiu suverenity bola tŕnistá. Len čo sa prejavili prvé náznaky, že sa usilujú o vlastný štát, hneď od samého počiatku museli čeliť ľadovej sprche urážok a hanení. Takmer všetky zahraničné médiá (najmä tie hlásajúce pluralitu názorov a oháňajúce sa demokraciou) predstavovali ich ako nevzdelaných zurvalcov, ktorí chcú ohroziť demokraciu v Havlovom Československu. Navzdory všetkému sen väčšiny Slovákov žiť vo vlastnom štáte sa 1. januárom 1993 splnil. Mladá Slovenská republika sa hneď v samom počiatku svojej existencie dávala s obľubou do súvislosti so Slovenským štátom v rokoch 1939 - 1945 a Hitlerom a teda aj tá vzniknutá v roku 1993 sa označovala ako fašistická, nacionalistická a antisemitská. O Slovákoch sa písalo a informovalo tendenčne negatívne, nevynímajúc ani cestovné príručky, aj obrázkový materiál bol podávaný tak, aby deklasoval Slovensko. Nebolo žiadnou zvláštnosťou nájsť takýto tendenčný materiál aj v rôznych európskych inštitúciách. Z takéhoto materiálu sa so Slovenskom oboznamovali napr. aj pracovníci kancelárií krajinských vlád v NSR, konkrétne krajinskej vlády Baden-Württemberska v Stuttgarte. Vedomosti čerpali z brožúrky Slovensko: Transformačný úspech politiky v trvalej kríze (Slowakei: Transformationserfolg in der politischen Dauerkrise) od Albrechta Rothachera o ktorej objektívnosti nikto tam nezapochyboval. Podľa očakávania nechýbala tam ani zmienka o utláčaní maďarskej menšiny zo strany Slovákov. Možno, že na základe takýchto alebo podobných materiálov o Slovensku, dospel inak vynikajúci bývalý nemecký štátnik Helmut Schmidt k fašistoidnej téze, že Slováci nepatria do EU (Die Zeit, 12.10.2000).

Na záchranu „ohrozenej" maďarskej menšiny na Slovensku bili rôzne inštitúcie na poplach, medzi nimi aj akási Gesellschaft für bedrohte Völker (Spoločnosť pre ohrozené národy) so sídlom v Göttingene.

Takéto dezinformácie o Slovensku a hodnotenia Slovákov nahrávali na smeč Budapešti, ktorá so silnou a vplyvnou maďarskou loby vehementne poukazovala na hrozné utláčanie maďarskej menšiny na Slovensku, ktorej záchranu chcela vidieť v pripojení zmiešaných oblastí na Slovensku k Maďarsku. Hodne papiera sa minulo na písačky o katastrofálnom porušovaní práv menšín, ktoré nesmia vraj používať svoj materinský jazyk, o tom, ako na uliciach nesmia prehovoriť ani slovíčko po maďarsky, inak su bití „slovenskou čvargou" (slowakisches Mob), ako maďarské cintoríny sú popísané nápismi „maďarskí psi" a pod. Podklady pre tieto štvanice a dezinformácie prichádzali z Havlovej Prahy, najmä však priamo zo Slovenska. Značnú rolu pri dezinformáciách zohrali rozličné zahraničné nadácie, ktoré hneď v prvé mesiace suverenity Slovenska organizovali rôzne prednášky a fóra, na ktoré pozývali vytipovaných „informátorov" zo Slovenska alebo Slovákov žijúcich v zahraničí, ktorí mali poslucháčov oboznamovať o mladej Slovenskej republike. Konkrétne spomeniem tu dvoch takýchto „informátorov", ktorých prednášky som si vypočula v Nemecku hneď v prvé mesiace suverenity Slovenska. V prvom prípade šlo o pódiovú diskusiu koncom apríla v Karlsruhe, na ktorú bol pozvaný istý Slovák žijúci vo Švajčiarsku. Začal tým, že je Slovák a škodoradostne oznámil, že Slovensko nebolo prijaté do Rady Európy kvôli nedodržiavaniu práv menšín. Ďalej pokračoval lživými výrokmi o utláčaní menšín a očierňovaní Slovenska, až kým sa zo sály neozval výkrik „idiot" - to sa už nemohol udržať na uzde slovenský vysokoškolský profesor vyučujúci v Saarbrückene a vtedy sa prebral z „omráčenia" aj vtedajší nemecký guvernér európskej investičnej banky v Luxemburgu a pre navidomoči nepravdivé ohovárania proti prednášajúcemu zakročil. Tento prednášajúci žije v Bazileji, robí výpady proti Slovensku a aj proti Matici slovenskej a táto ho vo svojich matičných novinách (SNN 19/2009, str. 1) v článku šéfredaktora predstavila ako veľkého Slováka, ktorý vraj robí dobré meno Slovensku v zahraničí.

V júni toho istého roku organizovala Konrad-Adenauer nadácia prednášku o Slovensku v Heidelbergu a referentom bol zasa „Slovák". Tento podával svojich rodákov ako primitívnych sedliakov, ktorí sa nevedia správať a teda od takýchto ani nemožno očakávať, že sa budú lepšie správať voči svojim menšinám a že ich nebudú utláčať. Vznik Slovenskej republiky 1993 dával do súvislosti s Tisom a klérofašizmom Slovenského štátu z rokov 1939 - 1945. Podľa referujúceho všetci klérofašisti z tohto obdobia ešte nevymreli, sú vraj roztrúsení po svete. Menoval osobitne Kanadu. Zaujímavé by bolo vedieť, kto ho tejto nadácii navrhol ako rečníka. Prísť do Heidelbergu sa mu oplatilo, pretože táto nadácia na honoráre nie je skúpa. Ale na Slovensku písal a hovoril v úplne inom duchu. V jeseni minulého roka dostal dokonca aj ocenenie od istého národne orientovaného historika za prácu o Slovenskej republike v rokoch 1938-1945.

Podobné prednášky v protislovenskom duchu boli organizované v r?znych mestách v zahraničí, ako napr. v Mníchove začiatkom roka 1993, kde veľký úspech zožali Soňa Čechová a Zora s Martinom Bútorom, ľudia, ktorí všemožne brojili proti suverenite Slovenska. A takýchto alebo im podobných spravodajcov o Slovensku bolo neúrekom. To nie je náhoda, že práve takýchto ľudí pozývali do zahraničia a veľkoryso ich peňažne odmeňovali. Do zahraničia chodili aj poprední maďarskí politici (napr. B. József Antall, Gyula Horn, Imre Pozsgay a iní) a robili prednášky o Maďarsku, pričom kládli d?raz na „utláčanú" maďarskú menšinu na Slovensku. Maďarsko malo svoj dávno vybudovaný štát, vplyvných spojencov, veľmi silné loby a bolo zastúpené v rôznych európskych organizáciách, kým Slovensko bolo úplne neznáme, bez spojencov a na dôvažok mu robili ešte aj zlé meno. Budapešť toto svoje postavenie využívala na vydieranie Slovenska prostredníctvom svojej menšiny, napr. pri vstupe Slovenska do Rady Európy, ktorý brzdila, vraj kvôli utláčanej maďarskej menšine. Táto maďarská menšina je pozoruhodný fenomén. V skutočnosti sú ňou takmer všetko potomkovia Slovákov, ktorí sa pod tlakom silnej maďarizácie pomaďarčili sčasti dobrovoľne, zväčša však pod nátlakom.

Mladá Slovenská republika začínajúca na „zelenej lúke" bola vystavená nielen tlaku zo zahraničia ale aj tlaku domácich neprajníkov. Tlak na Slovensko kvôli tzv. utláčanej maďarskej menšine sa utlmil po parlamentných voľbách v roku 1998, ktoré boli vraj vykúpením pre túto trpiacu menšinu, príslušníci ktorej sa potom dokonca dostali v nezodpovedajúcom počte do vlády. Na kľúčové posty sa dostali Csaky, Bugár, Szigeti a iní. Už nepísali listy na rôzne vplyvné inštitúcie o ich katastrofálnych a neznesiteľných podmienkach na Slovensku, ale chodili oficiálne zastupovať Slovenskú republiku na medzinárodné fóra. Všetko osoby presadzujúce kolektívne práva, teda územnú autonómiu, ktorá by mohla viesť k strate slovenského územia. Iredenta na Slovensku hrala prvé husle nielen po parlamentných voľbách v roku 1998 ale práve tak aj po parlamentných voľbách v roku 2002.

Problémom Slovákov je ich vlažné národné povedomie. Badať to na každom kroku. Zjavné to bolo aj pri parlamentných voľbách v roku 2010. Strana, ktorá sa už v časoch maďarizácie zasadila za práva Slovákov a po roku 1989 ako jediná nastoľovala požiadavku samostatného štátu, len tak tak že sa dostala do parlamentu. Na druhej strane pre Slovensko nebezpečná Bugárova strana Most-Híd dostala hromadu hlasov aj od Slovákov. Bugár špekulujúci na „maďarské" regióny na území Slovenska v rámci EU sa už oddávna zasadzoval za zavedenie maďarčiny ako úradného jazyka popri slovenčine v tých obciach, kde Maďari tvoria 20% obyvateľstva. Bugár, muž dvoch tvárí, napreduje vo svojich iredentistických požiadavkách nehatene ďalej. Spolu s podpredsedom vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny Rudolfom Chmelom sa zasadzuje za používanie menšinových jazykov v úradnom styku už pri 10% menšinovom obyvateľstve. Slovensku hrozí jazykový Babylon a slovenčine ako štátnemu jazyku zánik a štátu vzniknú nemalé finančné prostriedky na tlmočníkov. Slovákom hrozí ešte surovejšia diskriminácia, ktorí vo vlastnom štáte sa nemôžu zamestnať na úradoch a pod. kvôli neznalosti maďarčiny a riadenie týchto obcí sa tak dostáva výlučne do maďarských rúk. Na druhej strane Budapešť pracuje pomaličky ale isto podľa premysleného plánu na rozšírení svojho územia. Začala nevinne s preukazom zahraničného Maďara. Takýto Maďar ale nemohol voliť, lebo v Maďarsku nemal trvalý pobyt. Orbán už pred voľbami povedal, že moc Fideszu treba udržať 15 až 20 rokov a za účelom tohto „zabetónovania" prešiel v maďarskom parlamente v minulom roku zákon, že každému zahraničnému Maďarovi, ktorý o to požiada, sa poskytne volebné právo. Takto Budapešť spája svoju menšinu do osobitného nadhraničného vlasteneckého spoločenstva Maďarov Karpatskej kotliny. Nie je náhoda, že maďarský štátny tajomník ministerstva verejnej mienky zdôrazňuje, že po 90 rokoch sa opäť môže začať proces spájania maďarského národa. Maďari sú na najlepšej ceste tento cieľ aj dosiahnuť. Majú tú výhodu, že nemajú rôznych Chmelov, Zajacov, Šebejov, Dostálov a im podobných. Slováci dovolili Maďarom pustiť do slovenskej kapusty capa v osobe Rudolfa Chmela. A jeho syn Boris pracuje v slovenských médiách. Je moderátorom a síce nie v nejakom súkromnom médiu, ale v Slovenskom rozhlase! V tom istom rozhlase si môžu poslucháči päť dní v týždni vypočuť reláciu Z prvej ruky, ktorú moderuje obdivovateľ SMK Juraj Hrabko, za ktorú svojho času aj kandidoval na poslanca do NR SR.

Za Dunajom víťazom parlamentných volieb sa stala pre Slovensko nebezpečná a nacionalistická Orbánova strana Fidesz a u nás na Slovensku neslovensky cítiaca, zdá sa, že aj neslovenská a v každom prípade neschopná vláda brániť záujmy Slovenska.

Zdá sa, že na Slovensku je politika na hlavu postavená. Propagátor drog a homosexuality sa stane predsedom Národnej rady SR a hoci Slovensko ani poriadne nepozná a dejiny Slovákov sú mu cudzie, dovolí si viesť spor o tom, či a kde si Slováci môžu umiestniť sochu svojho prvého kráľa Svätopluka a či Svätopluk bol vôbec kráľom alebo iba nejakým vodcom alebo kniežaťom a či vtedy Slováci vôbec aj existovali. Keby naše staré slávne dejiny zdedili Maďari, ktorí v tom čase boli kočujúcimi Nomádmi, žijúcimi pod šiatrami, tak nepochybne by nemali iba jednu sochu takéhoto Svätopluka, ale nespočetné množstvo, ktoré by už dávno pradávno lemovali celé Maďarsko a na takéhoto Svätopluka by boli hrdí všetci obyvatelia Maďarska a každoročne by ho veľkolepo oslavovali.

Maďari nemajú síce naše staré dejiny, zato ale rafinovaný spôsob označovania spolužitia s nami pred rokom 1918 a po roku 1918 už bez nás. Majú iba pojem Magyarország. Tým dosiahli, že ani jeden jazyk na svete okrem češtiny (možno, že v Srbsku alebo v Chorvátsku by sa našli ľudia, ktorí by pojmu Uhorsko rozumeli), nemá pomenovanie pre Uhorsko. A reálie, ktoré nemajú pomenovanie, neexistujú.

Všetky jazyky preberajú iba maďarský názov Magyarország a nerozlišujú medzi multietnickým uhorským kráľovstvom spred roku 1918 a Maďarskom po roku 1918.

Napr.:	
afrik.	Hongarye
alb.	Hungari
azerbajž.	Macaristan
dánsky	Ungarn
nem.	Ungarn
estónsky	Ungari
fín.	Unkari
írsky	An Ungáir
katalánsky	Hongria
chorv.	Mađarska
lat.	Hungary
angl.	Hungary
franc.	Hongrie
poľ.	Węngry
rus.	Vengrija
srb.	Mađarska
slovin.	Mađarskem
špan.	Hungría
čes.	Uhersko/Madarsko
ukr.	Ugorščina
bielorus.	Vengrija

A tak nielen v zahraničných médiách ale aj v odborných publikáciách sa zväčša aj na základe tejto jazykovej nezrovnalosti vychádza z toho, že tento Magyarország bol pred rokom 1918 obývaný iba maďarským obyvateľstvom a vraj po roku 1918 neprávom stratil 2/3 svojho územia.

Niektoré zahraničné médiá dokonca nepriamo nabádajú Budapešť, aby nástojila na revízii hraníc, vraj kvôli jej utláčanej a najtvrdšej asimilácii vystavenej menšine na Slovensku.

Slovensko je na najlepšej ceste prísť o celistvosť svojho územia. Čo proti tomu podniknúť? Na jednej strane je rezolútna, nacionalistická a agresívna maďarská vláda a na druhej strane ešte stále ľahostajné Slovensko, však to len dajako skončí, s vládnymi predstaviteľmi, ktorí sa nesprávajú ako zástupcovia suverénneho štátu, možno, že toho nie sú ani schopní alebo aj nie sú oddaní záujmom Slovenska.

Je načase zmeniť volebné zákony tak, aby strana, ktorá dostala v parlamentných voľbách najvyšší počet hlasov, sa dostala do vlády. Len tak sa môže aspoň čiastočne predísť, aby sa nedostali do koalície strany, ktorých predstavitelia pracujú proti záujmom Slovenska.

Každý poriadny štát má zákon na ochranu republiky a takýto zákon malo mať aj Slovensko a to hneď v prvé dni svojej suverenity. Pri fungujúcom zákone by nebolo bývalo možné, aby ľudia, ktorí by mali byť stíhaní za vlastizradu, obsadili vo vláde kľúčové posty. Otázne je, či by Slovensko bolo mohlo aj aplikovať tento zákon, pretože protislovenské sily na Slovensku boli spriaznené s istými silami v zahraničí, ktoré boli rovnako protislovenské.

Všade, kde sa pozrieme, neustále sa omieľajú slová demokracia, ľudské práva, sloboda tlače a pod. Nezmysel. Platí právo silnejšieho a vplyvných priateľov. Veľa kriku bolo napr. okolo Orbánovho mediálneho zákona, ktorý podľa odborníkov nezodpovedá demokratickým európskym normám. Orbán túto kritiku jednoducho neprijal, odmietol ju a vyzval, aby sa na Maďarov vzťahovali také zákony ako na iné štáty. Korunu všetkému nasadila ministerka zahraničia EU Ashtonová, keď vyhlásila, že vyjadrenia odsudzujúce Orbána sú len pokusom podkopať maďarské predsedníctvo v EU.

Od 1. januára 1993 ubehli takmer dve desaťročia a vo vzťahu s Maďarskom ako rovný s rovným Slovensko nepokročilo ani o krok. Od samého začiatku prebiehala na Slovensku raz skrytá, inokedy otvorená maďarizácia prostredníctvom budapeštianskeho trójskeho koňa SMK a od minulého roku aj Mostu-Híd. Ku každému vzťahu patria dvaja a medzi Slovenskom a Maďarskom o vzťahu nemožno hovoriť, skôr o vydieraní zo strany Budapešti. Budapešť ani nemá záujem o nejaký vzťah so Slovenskom. Žije vo vízii veľkého alebo väčšieho Maďarska a z reťazca štátov, v ktorých žije jej menšina, presnejšie pomaďarčení Slováci pripadne iní Slovania, si vybrala najslabší článok - Slovensko. Už aj preto potrebuje Slovensko národnú vládu, ktorá by bránila záujmy Slovákov a ktorá by bola schopná spojiť všetky politické sily národa do jednotného celku. Slovensko potrebuje europoslancov, ktorí nejdú proti svojmu štátu, ktorí sa nezdružujú s poslancami z iných štátov za cieľom útokov proti svojmu materskému štátu. Smutným príkladom sú tu europoslanci za KDH, SDKÚ a SMK, ktorí po voľbách v roku 2006 požiadali Európsku ľudovú stranu, aby vytvorila monitorovaciu skupinu na sledovanie politickej situácie na Slovensku, len aby oslabili alebo zničili pronárodné sily.

Slovensko potrebuje hodne pronárodných síl. Aj ich má, musia sa však aspoň v hlavných bodoch zjednotiť a konať rázne. Nedávno som dostala kópiu listu slovenskej inteligencie KORENE, ktorý adresovali predstaviteľom EU. Neviem, či EU pisateľom listu odpovedala. List bol dlhý a prosebnícky. Svet prosebníkmi opovrhuje, dáva prednosť suverénom, ktorí sa svojej pravdy vedia zastať, aj keď ju nemajú.

Slovensko treba zviditeľňovať a o ňom pravdivo informovať, čo patrí medzi prvoradú úlohu vládnych inštitúcií. Ak to nerobia, je podozrenie, že slúžia niekomu inému. Vláda má mať inštitúcie, ktoré by okamžite reagovali na rozličné dezinformácie týkajúce sa Slovenska. V slovenskej vláde sedia ale často ľudia, ktorí tieto dezinformácie privolali sami, keď ešte ako opozičníci behali do zahraničia za účelom ohovárania koalície, že je zlá, nacionalistická nedemokratická, na škodu slovenskej veci.

Máme slávne dejiny, máme vynálezcov, slávne osobnosti, ktoré si zväčša privlastnili naši susedia.

Píšme o tom všetkom, nie iba v našej materčine ale aj v cudzích jazykoch. Informujme svet o osude Slovákov, ktorí sa po Trianone ocitli na území dnešného Maďarska a pýtajme sa, kde sú tie čisto slovenské dediny a mestečká založené Slovákmi v Maďarsku, po ktorých dnes nezostalo nič. Robme o tom sympózia a fóra. Na túto genocídu upozorňujme celý svet! Stavajme Listom, Bartókom, Medňanským, Beňovským, Matejom Belom a iným velikánom, ktorých nám ukradli, sochy a rôzne pamätníky, aby naša mládež videla, že patrí k národu, na ktorý môže byť právom hrdá.

DARINA VERGESOVÁ

ThDr. Ján Rekem

Štyri múry a mreže

Zážitky slovenského kňaza v boľševickom väzení

Človek bol stvorený ako najvyššia pozemská bytosť, ako obraz podľa Boha. Toto je najvzácnejšie v prirodzenom poriadku, čo človek má: rozum a slobodná vôľa. To človeka odlišuje od nerozumných tvorov, ktoré nemajú hlbšej poznávacej schopnosti, nemajú slobodnú vôľu, okrem ich pudového počínania a konania.

Človeku najvzácnejší nie je majetok, bohatstvo, jedlo, žiadna vonkajšia vec, ale jeho rozumová schopnosť, ktorá sa snaží obsiahnuť čím širšie a hlbšie poznanie vecí až do základov bytia, a schopnosť slobodného rozhodovania vlastnej vôle, ktorá sa snaží v živote uskutočňovať poznané pravdy a obsiahnuť dobro, ku ktorému poznané pravdy ukazujú cestu.

Vonkajších hodnôt sa človek môže zriecť, alebo niekedy nepriazňou osudu sa musí zriecť, ale neprestáva byť človekom, lebo nestráca rozumovú schopnosť a slobodnú vôľu.

Často, pri zavrhnutí vonkajších veci, ktoré človeka odvádzajú od seba samého, odvracajú pozornosť vlastnej duše, človek vnútorne začína rásť.

Keď je obmedzovaný v poznávaní do šírky, zostupuje do hĺbky. Čím viac je človek obmedzovaný v hmotných veciach, tým viac sloboda ducha vnútorne sa rozbieha do výšav.

Ale zlatá stredná cesta ukazuje, že človek nemá byť zbavený svojej slobody ani telesnej ani duchovnej, lebo jeho prirodzenosť ho vedie k vytúženým chodníkom slobody. Sloboda človeka patrí k jeho prirodzenosti, a ťažko padne byť zbavený vlastnej slobody.

Pocítil som tento dôkaz na vlastnej koži. Štyri múry, holé steny a silné železné mreže.

Tu som sa venoval rozjímaniu o slobode a neslobode, o voľnosti a zotročení. Takto sa rodí ospevovaná vyššia forma slobody „ľudovej demokracie“ bezbožnosti.

Na Slovensku niet katolíckej rodiny, ktorá by nemala zo svojho rodinného prostredia kohosi buď vo väzení, alebo v zahraničí, kam musel utiecť pred prenasledovaním červených. Slovensko je z 80% katolícke. Sloboda a demokracia v terajšom režime nejestvuje, keď 80% väčšina národa je držaná zamrežovanými žalármi, aby sa neodvážili ani ústa otvoriť, tým menej verejne sa za svoje práva ozvať.

Okno za štyrmi mrežami!

Kúsok modrého neba zvrchu sa cezeň díva na nás do biednej cely. Kúštiček neba hľadí na nás, to jediné, čo potešuje a vlieva nádej v tejto špinavej cele, ktorej steny sú postriekané krvou. Na stene niet kríža, žiadny obraz, ani posteľ.

Do tohto azúrového blankytu trčí hrot hradnej veže trenčianskeho, starodávneho hradu.

Toto spojenie, ktoré vidím cez okno, je vždy prameňom a látkou na rozjímanie. Večné nebo a pominuteľný svet. Mocní páni hradu a ich väzni v hladomorni, ktorej zbytky sú tam na hrade ešte dnes. Obaja pominuli i mocní i nimi utlačovaní, a často nevinne od nich trpiaci. A nad oboma sa rozpínajú večné obzory nebeskej klenby.

Naše väzenie je podobné hladomorni na trenčianskom hrade s tým rozdielom, že tam schody smerujú smerom dolu pod zem, v trenčianskej sedriálnej väznici hore, nad zem.

Vyhladovacie metódy boli asi tie isté i v jednej i druhej s tým rozdielom, že v hladomorni trenčianskeho zámku išli za tým cieľom priamou cestou, že nedali človekovi nič jesť, ale ani nežiadali od neho otrockú robotu, kdežto komunisti hnali väzňov do otrockej roboty, a nedali ani minimálne množstvo potrebnej stravy k udržaniu života. Denný prídel potravín obnášal okolo 600 kalórii. Keď niekto si na pracovisku, potajomky alebo podvodným spôsobom, nezohnal niečo pod zuby, mohol pri namáhavej, otrockej práci, odpadnúť vyčerpanosťou.

Trenčiansky hrad...

Koľké rozpomienky sa mi k nemu viažu! Ako malý chlapec často som chodieval s kamarátmi do Trenčína, a na hrad. Vždy bol pre nás chlapcov vábidlom, bol pre nás akýmsi symbolom slobody. Našim najväčším pôžitkom bolo slobodne sa preháňať po jeho múroch, po jeho zrúcaných komnatách, baštách. Ešte som nechodil do školy, ale mal som železničiarsku legitimáciu, a chodieval som nakúpiť na trenčiansky rýnok. Kým zbudol čas na odchod k vlaku, ta vnohy na trenčiansky hrad. Chvíle, strávené v kostolíku pod hradom, a potom i na hrade, boli vždy sviatočné, hlbšie pripútavajúce k tomuto miestu.

Keď som inde pokračoval v štúdiách, nebolo v prázdninách týždňa, aby som pre duševný odpočinok a osvieženie nenavštívil aspoň hornofarský kostol.

Krásny, čistý, umelecky, vyzdobený a temer každý jeho kameň posvätený krvou statočných slovenských junákov, ktorí v hrdinských bojoch padali na jeho obranu na jeho blízkych hradbách, a v boji proti Tatárom, husitom, Turkom a iným nepriateľom Slovenska a jeho katolíckej viery.

Pominuli tí draví vlci, nepriatelia našej viery a nášho drahého národa, ale symbol roduverného Trenčína, baránok so zástavou, na ktorej je Kristov kríž, ďalej čnie na veži hradného kostola.

Som presvedčený, že za tými zamrežovanými oknami trenčianskeho žalára ten skromný baránok, trímajúci zástavu s Kristovým krížom, bude ďalej čnieť na tej našej trenčianskej veži, keď bezbožnosť padne do poníženia a zavrhnutia.

Tak som miloval tieto posvätné miesta na trenčianskom hrade už ako školák, študent a bohoslovec, až mi dopriali pôsobiť na tomto mieste ako pomocník vzácneho tamojšieho duchovného pastiera, kňaza podľa Srdca Ježišovho a verného slovenského vlastenca, Msgr. Andreja Marsinu, pápežského preláta.

V roku 1942 dostal som od najdôstojnejšieho biskupského úradu dispozíciu z Veľkých Chlievan do Trenčína. Naplnila ma nielen radosť, ale i bázeň a strach, či zodpoviem úlohám, ktoré toto miesto kladie na bedrá vnútromestského kaplána, na hornej fare.

Ale s Božom pomocou a otcovskou opaterou môjho vzácneho principála, osvieteného p. preláta, tá práca išla. Kostol, farský úrad, katolícke spolky, školy, časopisy, najmä redigovanie „Trenčana“ vyčerpávali, ale prinášali výsledky i opravdivú radosť.

Prišiel rok 1945 a červená bota pridlávila Slovensko. K moci a vláde sa dostali zlodeji a lúpežníci. Nastala najpodlejšia zverskosť. Spodina človečenstva prelievala krv mnohých stoviek našich najlepších, nevinných ľudí, úpejú v žalároch a v hrozných mučeniach desaťtisícky poriadnych členov slovenského národa a katolíckej cirkvi. Toto „oslobodenie“ pociťujem i ja v tomto väzení.

Keď vstrčím hlavu až do mreží, vtedy vidím dolu na väzničný dvor.

Tam nič potešujúceho. Dozorca s gumovým obuškom v rukách, s revolverom pri boku, a okolo neho, ako husi za sebou, kráčajú zaistenci, nemo, mĺkvo, bez slova, väčšina so skleslým pohľadom. Medzi sebou nesmú rozprávať. Ani len slova počas tej prechádzky. Ani sa k sebe priblížiť, čo len na dva a pol kroka, lebo už sa sypú od dozorcov nadávky a vyhrážky od dozorcov.

Nikdy v živote som nepočul toľko hnusného hrešenia, nadávania, kliatia i rúhania, ako vo väznici krajského súdu v Trenčíne od strážcov a milicionárov. S väzňami, ktorí neboli ešte odsúdení, ba ani vyslúchaní, sa takto kruto zaobchodilo. Bez vyšetrovania trčali ľudia vo väznici pod najhoršou barbarskou knutou komunistických milicionárov celé mesiace.

V tom dozorca zbadal, že sa ktosi hore z okna díva dolu na dvor. Zahrešil a celá spúšť hnusných nadávok už sa ozýva dvorom. Človek znechutený odťahuje sa od okna, lebo ani len ten pohľad von nebol v trenčianskej väznici dovolený.

Hja, si väzeň i keď nevieš prečo, ale je to fakt, si zavretý. Tvojim ortieľom nie je voľný vzduch, ani panoráma z okien, ale len štyri špinavé, krvou postriekané múry väzenskej cely a dve zamrežované okná, ku ktorým sa nesmieš ani priblížiť.

Hlad, náš stály sprievodca vo väzení

O zverskom týraní úbohej, katolíckej Slovače, ako tzv. reakcionárov, kolaborantov, sprisahancov a zradcov, vláčených po žalároch českej komunistickej republiky, chodia po Slovensku veľmi bolestné správy a prenikli i do zahraničia. A to bolo červeným mocipánom nemilé a preto úradnými dementami siloumocou vyvracali tieto správy.

Ich úradné reči sú veľmi pekné, ale, skutočne, tisícky, ak nie desaťtisícky slovenských katolíkov sú v českých žalároch na Slovensku, len preto, že sú verní katolíci a Slováci. Z mojej temer osemmesačnej skúsenosti v česko-Boľševických žalároch, v ktorých ma väznili, musím pred Bohom i svetom, s čistým srdcom, napísať túto pravdu:

Od začiatku tzv. „oslobodenia“ v r. 1945 stratili väznice svoj výchovný význam, keď ich cieľom bolo nielen potrestať vinníka, ale ho aj vychovať k slušnejšiemu, občianskemu životu.

Od r. 1945 sa stali nástrojmi pomsty na politických a národných odporcoch. K tomuto cieľu bolo usmernené aj stravovanie v žalároch, väzniciach, i pracovných táboroch. Okrem bitky ničoho nebolo v boľševických väzniciach pod českou vládou do sýtosti.

Boli dni, kedy sa naším ľuďom neušlo ani „čiernej kávy“. Niektorí dozorcovia radšej dali kriminálnikom dupľu už vopred, než prišiel rad na rozdeľovanie „kávy“ pre politických väzňov, takže často sa týmto neušlo ani tej čiernej žbrndy.

Politickí väzni museli ísť do práce bez chleba i bez „kávy“. A pritom komunistickí dozorcovia úžasne besnili, keby bola rodina priniesla do väzenia nejakú stravu, alebo na pracovisko väzňov, ktorí ešte ani neboli odsúdení do väzenia.

V nedeľu, pri obedoch, bolo ešte horšie. Komunistickí dozorcovia dávali pri rozdeľovaní stravy prednosť vrahom, veru, premnoho krát celé izby politických zaistencov, z ktorých mnohých aj komunistické ľudové súdy museli prepustiť ako nevinných, nedostali nedeľňajší obed, a často ani večeru!

V trenčianskej väznici na čísle 67 len štyrom väzňom z osemnástich lekár dovolil prinášať stravu zvonka. Z týchto štyroch neraz sa museli nasýtiť osemnásti. Koľko sa potom každému ušlo? To preto, lebo dozorcovia dali prednosť vrahom, ale poriadnych Slovákov - katolíkov, ktorých často nakoniec prepúšťali aj komisie, katanské súdy, chceli hladom umučiť.

A ešte bol jeden dôvod, pre ktorý ešte aj z tej prabiednej väzničnej stravy uberali:

Jeden večer pribehne za mnou istý chodbár, čo mal na starosti čistenie chodieb alebo prípadnú obsluhu, a volá ma: „Dôstojný pán, poďte sa pozrieť k oknu!“ Idem a dívam sa. Vidím istého dozorcu niesť balík zo skladu, čo bol pri kuchyni. A chodbár, ešte zadychčaný od bežania hore schodmi, mi prezradil i to, čo je v tom balíku: Tri a pol kg múky, o ktorú dozorca ukrátil našu prebiednu a pramizernú stravu, si odnášal domov, mysliac, že ho nik nevidí, a nik nespozoruje jeho podlý skutok. Jeho komunistické svedomie sa pri tej maličkosti nepohlo.

Väzni mali veľmi naštrbené zdravie, na papieri mali možnosť

dať si donášať stravu zvonka. Ale len veľmi malé percento dostalo túto možnosť. Lekár predpísal diétu, a to musel schváliť ešte štátny zástupca, horší ako besný pes. Komunista a luterán Trebichovský temer všetky diéty zoškrtal. Čo sa pár diét dostalo do väznice, to prišlo najviac načierno, bočnými chodníkmi.

Ani štátny zástupca nebol pri tomto posledná inštancia. Keď niekomu zvonka priniesli stravu, milicionár, verný svojmu komunistickému heslu: Vše rovno, jednoducho sám zožral. Čo je tvoje, to je moje, to bolo v poriadku, keď ten obed zhltol vypasený milicionár a ten nemocný hladoval.

Komunistickí milicionári nám na každom kroku húdli, že by nás bolo načim postrieľať ako psov. Keď sa im to nepodarilo, že nás nepostrieľali, vôľu si vyplnili tak, že mnohých bili a vyhladovaním usmrtili, či boli vinní alebo nevinní.

Boh medzi väznenými

Boh je všade prítomný. Jemu neprekážajú mreže a drôtené siete žalárov. Jeho nemožno uväzniť, a nemožno mu ani zabrániť prístup k dietkam, do väzenia.

Veľmi naivné je chápanie nepriateľov Boha, že žalármi, kde nedovolia znamenia kríža, bohoslužby, zničia Boha v Jeho dietkach. Ich žaláre docielili pravý opak.

Povinnosti, starosti a funkcie odvedú od hĺbok vlastného života. U nejedného kresťana zmechanizoval sa celý jeho život na reflexné pohyby plytkého živočícha. V zhone vonkajšieho sveta sa stratilo duševné, nadprirodzené, vyššie, vznešenejšie.

U niektorého i pochop duše sa zastrel stálou starosťou o telesné potreby. Upadol do všedného, plytkého, povrchného chápania života, upriameného na hmotné potreby. Ale utrpenie zjasňuje zrak, zaostruje ho na hlbšie obzory večnosti.

Diamant pod brúskou, nadobúda zvláštnu krásu a cenu, podobne i duša pod brúskou utrpenia dostáva nové hodnoty, novú krásu, býva povznesená do vyšších hodnôt. V utrpení je duša prístupnejšia Božiemu hlasu, skôr sa poddá milosti, a zaradí sa do vyššieho, nadprirodzeného sveta.

Malá, útulná kaplnôčka trenčianskej väznice krajského súdu sa stala nebeským útočišťom pre našich trpiacich bratov, či boli takého alebo onakého vierovyznania i ten, kto bol predtým naladený proti viere (z inonárodných skupín sa taký medzi našimi našiel), i ten sa tešil na nedeľu, na bohoslužby. Veď čím skľúčenejšie pôsobili tie hranaté, ponuré štyri holé múry, ktoré z týždňa na týždeň sa človeku stávali otupnejšími, tým lahodnejšie pôsobili milé tváre na sochách v kaplnôčke, na ktorých bola síce posvätná vážnosť, ale tú miernila útrpnosť kresťanskej lásky.

Človeku milo padlo zahľadieť sa na tvár Preblahoslavenej Panny, Matky Božej, žiariacej materskou nežnosťou. Ona je strážkyňou pokladov svojho syna. Najvzácnejším pokladom jej syna sú duše, teda ona je strážkyňou našich duší.

V ťažkom životnom boji stvrdnutí chlapi tešili sa ako malé deti, keď prichodlila posvätná chvíľa návštevy Božieho domu, aby videli to milujúce strážne oko svojho Vykupiteľa a jeho dobrotivej matky, ako spočíva na nich. Na druhej strane však strážcovia, stojaci nad nami s obuškami a nabitými revolvermi. Nie sú pripravení na vyslovenie slova uznania, lásky a pomoci, ale sypia len nenávisťou, preklínaním.

V zamrežovaných celách na stenách nie je nič krásneho, povznášajúceho. Ani len znamenie spásy, svätý kríž, nám nechceli povoliť. Nemohli sme si zavesiť ani obrázok svojho sv. patróna, aby človek takto mal pred svojim telesným zrakom svoj vzor, ktorý dostal pri sv. krste, ako vodcu a sprievodcu ku kresťanskej dokonalosti.

Červení milicionári sa báli i sv. obrázkov, všetkých svätcov, i keď boli len namaľovaní na papieri. Je to až smiešne, koho všetkého sa musí báť bezbožník! Ba ani kvietky sme nesmeli mať v izbe.

Len štyri holé, špinavé múry v celách. Holé?

Veru nie. Neboli holé, ale boli postriekané krvou. Zaschnutá krv sa tmavila, kde-tu na špinavých stenách až sčernela. To ešte viac stupňovalo odpudivosť väzenských kolíb. Kaplnka a chvíle bohoslužby boli oázou na púšti mučivého žalárovania.

Nikdy som tak neprecítil krásy a hlbiny sv. omše, ako v žalári. Nikdy mi slová breviára nepripadali také krásne a plné životnej sily a pravdy, ako vo väznici. Tam som spoznal, že najväčším básnikom nie je ani Dante, ani Goethe, ani Milton, ale kráľ Dávid, autor väčšiny žalmov.

Nikdy som tak neprecítil silu slov mariazelskej Haydnovej piesne: „Tu skrúšení v prach padáme, ó, Bože, pred Tvú tvár!“ Skrúšený knutou barbarských otrokárov, nejeden v tomto ťažkom položení našiel lepší, správnejší pomer voči Pánu Bohu. Vtedy, v tých najťažších chvíľach života, kedy utrpenie neraz hrozilo vziať koniec smrťou, lebo medzi tými divými zvermi nik si nebol istý životom, vtedy sa obzory večnosti priblížili k nám akoby na dosah ruky.

Vtedy sme poznali, že Boh náš je Bohom trpiacich a utláčaných. Veď tá sila, tá útecha, tá pomoc, plynúca z jeho oltára, z obnovy jeho kalvárskej obety, robila divy v našich srdciach a dušiach. Naozaj sme vtedy poznali pravdivosť slov 35 žalmu, že tí, ktorí dúfajú v ochranu Božích perutí, sa sýtia na plnosti Božieho domu, Boh ich opíja prúdom svojej slasti. Bez tejto útechy, posily, by nejeden v tom ťažkom položení musel zúfať.

Odchádzajúc z Božieho chrámu, každý si niesol Boha do svojej ponurej cely. Teda uspôsobil seba na Boží chrám, v ktorom prebýva Boh skrz milosť, aby ako svedok našich utrpení a krížov premenil tie obete na zásluhy údov jeho tajomného tela, takto ich obetoval svojmu Otcovi, získajúc nám milosť, požehnanie, vykúpenie.

Sprvu mi červené vrchnosti nechceli dovoliť vo väznici slúžiť sv. omšu. Až keď môj vzácny priateľ a kolega, vdp. Janko Čierny, ktorý počas uplynulej éry bol zatvorený v nemeckom koncentračnom tábore, išiel kapitánovi NB a povedal mu do očí, že celá NB je horšia, ako gestapáci, kapitán vzkypel jedom a žiadal dôkaz od vdp. kaplána. Ak to vraj nedokáže, dá ho tiež zavrieť. Vdp. kaplán mu pokojne povedal:

„Mňa keď gestapáci zavreli a videli, že nie som obyčajný dôstojník, ale kňaz, oslobodili ma od nútených prác, nehnali ma na otrocké roboty, ako vy ženiete našich kňazov. Dali mi povolenie slúžiť sv. omšu a vykonávať pastoráciu, kdekoľvek sa len vyskytli nejakí Slováci, a vy ani len sv. omšu nedovolíte slúžiť naším kňazom, teda ste naozaj horší, ako gestapáci.“

Na to kapitán NB, zlopovestný Morávek, zaškrípal zubami, a sľúbil, že mi povolí slúžiť sv. omšu.

Na druhé ráno skutočne mi povolili slúžiť sv. omšu, po dvojtýždennej prestávke. Ale na tretí deň mi zasa sv. omšu zakázali. Až po tuhom boji zas povolili slúžiť sv. omšu. Takto som sa stal duchovným otcom a pastierom tých spolubratov, ktorí boli so mnou uväznení. Spovedanie, kázanie, ba raz i zaopatrovanie, okrem slúženia sv. omše, bolo mojou úlohou. Dotiaľ, kým opäť po druhý, či už tretí raz mi červení nezakázali kázať a spovedať. Kázať mi zakázali pod titulom, že v kázniach štvem proti „ľudovodemokratickému“ režimu. A spovedanie s odôvodnením, že je neslýchané, aby zaistenec spovedal zaistencov.

Čo robiť? Márne som žiadal milicionárov, ktorí v kaplnke, verejne, ako i za dverami kaplnky, tajne, kontrolovali moje kázne, aby ma konkrétne usvedčili, kedy, v ktorej kázni a ako som štval. Ich odpoveď bola: „Plné mesto je toho, že vy vo svojich kázniach štvete, nuž odteraz nesmiete vôbec kázať!“

Vec kázní teda zdala sa byť riešená. Tri týždne som nekázal. V tom prišlo prvé pojednávanie môjho procesu. Po ňom, keďže všetci svedkovia dosvedčovali moju nevinu, bolo už akosi pravdepodobné, že ma oslobodia. Preto som sa zasa o krok odvážnejšie pustil do zápasu s červenými pohlavármi. Jednoducho, bez opýtania, som začal kázať. Dozorcovia to akosi mlčky strpeli, nuž pokračoval som ďalej.

Veď tie perikopy epištol sa núkali na podklad ku kázniam v našom ťažkom položení. Boli z veľkej časti z tých listov, ktoré sv. Pavol písal svojím veriacim z rímskeho väzenia. Kričali po praktickej aplikácii za podobných okolností. Nedalo sa odolať. Kázne pokračovali.

Ohľadne spovedí, trvali na zákaze spovedať. Nuž keď tak, dobre, my si pomôžeme. Vysvetlil som náuku, že ten, kto je v stave milosti, teda si je vedomý len všedných hriechov, môže pristúpiť ku sv. prijímaniu, keď oľutuje všedné hriechy. Dalo sa to uskutočniť, veď veľmi mnohí z týchto spolubratov vo väzení týždenne pristupovali ku sviatostiam. Kto by bol na pochybe ohľadne spáchania ťažkého hriechu, či na pracovisku, alebo po izbách?

Išlo to ako v katakombách. Potajomky som večierkami, keď naši prichodili z ťažkej práce, otváral izbu za izbou keď na chodbe nebol komunistický dozorca a spovedal som jedného za druhým. Alebo na pracovisku sme sa utiahli do kútika a bez toho, že by bol niekto niečo tušil alebo zbadal, vyspovedal som a dával rozhrešenie.

Prišla nedeľa so sv. omšou. Komunisti úžasne nenávideli sv. prijímanie, brojili proti nemu, jasali, že v túto nedeľu už nik nepôjde ku sv. prijímaniu, ale sa zmýlili. Jed ich rozoberal, že temer viac väzňov pristúpilo ku sv. prijímaniu, ako pred zákazom spovedania. Nešlo im to do hlavy, ako sa to mohlo stať, a kedy tí prijímajúci boli na sv. spovedi? Boli skonfundovaní.

Vycítili, kde je sila kresťanstva, v Prevelebnej sviatosti. Chceli preto našich väzňov odtrhnúť od prameňa tejto sily, aby ich celkom zlomili, a tu videli, že sa im dielo nepodarilo. Najprv zostali osprostení, ako to, že sa tak prepočítali. Potom začali zúriť, ale nič nepomohlo. Až po mojom odchode sa dozvedeli, ako sme im vždy prešli cez rozum.

Spočiatku, keď som prišiel do väznice, mávali sme i popoludňajšie pobožnosti, litánie. Ale po čase nám to zakázali. Nuž sme si litánie a ruženec odbavovali na celách. Poobede alebo v podvečer, všetci obyvatelia cely si posadali za stôl. Ruženec do ruky, a rad radom sa vždy iný predmodlieval ruženec. Do tejto rozjímavej modlitby sme vplietli svoj život.

Na začiatku sme prosili o rozmnoženie viery, nádeje a lásky. Ozaj, bolo treba o to veľmi prosiť. Veď za tých ťažkých, krušných okolností, kedy jedna Jóbova zvesť stíhala druhú, ľudská viera nestačila, lámala sa, klesala, bolo treba prosiť o Božskú čnosť viery.

Keď v tom, neraz v beznádejnom stave, vyhasínal plamienok ľudskej nádeje, bolo treba prosiť, aby Boh dolial milosti do kahanca našej duše, aby ten plamienok nádeje nedohorel, nedotlel nadobro, ale sa udržal, ba i zveľadil, a tak rozohrial skrehnuté srdce.

A lásky! Ako nám jej bolo treba. V tom najotupnejšom prostredí, presiaknutom besnosťou a nenávisťou, pociťovali sme dôležitosť lásky v živote a na svete. Prosili sme o ňu pre seba, aby sme jej zakúsili viac než tej zbesilej nenávisti a nevraživosti, pre svet, lebo inak svet nepríde k ozdraveniu, i z našej strany pre našich nepriateľov.

Neraz, pod bičom skrivodlivosti, v človeku vzkypela žlč túžbou po pomste, tu ozaj bolo treba prosiť o Božskú čnosť lásky, aby sme vedeli premôcť samého seba a podľa rozkazu Božského majstra odložiť pomstu a milovať svojich nepriateľov, dobre činiť i tým, čo nám robia zle. Veď zlo sa nenapravuje zlom.

V radostnom ruženci sme spojili naše sporé radosti, tých pár jasných lúčov žiariacich v temnote nášho žalára, s radosťami Kristovými a jeho Božej matky, obetovali sme ich nebeskému Otcovi s úpenlivou prosbou, aby ich milostivo znásobil.

V bolestnom ruženci sme premietali hrozné muky a trpkosti krížovej cesty nevinného Syna Božieho do nášho života, aby sme sa od neho učili trpezlivo niesť denný kríž, ako si to On praje, keď hovorí: „Kto nevezme svoj kríž a tak nenasleduje ma, nie je mňa hoden“!

A slávnostný ruženec bol posilou našej nádeje. Nádej vzkriesenia, konečného víťazstva, oslávenia v rukách Kristových a jeho verných,

Krížová cesta bola ďaleká, ťažká, vrcholila strašnou kalváriou. Ale kalvária nebola poslednou stanicou krížovej cesty. Darmo si vrahovia Božskej pravdy mysleli, že pochovaním Syna Božieho v skalnom hrobe, balvanom zavalili Božiu Pravdu na veky a že viac nevstane.

Ani pohanská stráž, postavená ku hrobu v celom brnení a výzbroji, nezabránila Božej Pravde oslávenej vstať z hrobu.

Balvan, ktorým chceli privaliť a umlčať Pravdu, doľahol celou svojou váhou na jej katov. Či nie je v tom záruka i nášho víťazstva? Môže ešte dlho trvať naša krížová cesta? Ak sa držíme Pravdy Božej, zažiari nám stanica víťazstva a oslávenia.

Apoštol hovorí: Kto s Kristom trpí, s Kristom i víťazí.

Po sv. ruženci nasledovali litánie, modlitba za pána prezidenta Tisu, za náš národ, rodičov, priateľov, príbuzných, dobrodincov a známych, živých či mŕtvych.

Potom obyčajne niektorá cirkevná pieseň, a tak sme končievali každý deň. Po úmornej, ťažkej práci, po prestátych príkoriach, urážkach zo strany červených, nepriateľských dozorcov, pozdvihnutie mysle k nebeskému Otcovi bolo osviežením, obodrením, povzbudením, útechou. Náruč nášho dobrého nebeského Otca bola taká hrejivá, že v nej i na hrôzy žalára sme na chvíľu zabudli a pocítili predchuť neba.

Po čase sa mi podarilo zvonka, od známych, kus po kuse do žalára prepašovať isté náboženské knihy, a po skončení modlitby a obriadení sa voľný čas, ak to svetlo dovoľovalo, sme venovali tajnému čítaniu týchto kníh, aby sme čerpali i z tohoto poučenie a povzbudenie.

Inokedy sme voľnú chvíľu venovali nacvičovaniu cirkevného spevu, aby tento v kaplnke vyznel čo najkrajšie, aby sme tak svojim výkonom zavďačili sa Pánu Bohu, venujúc mu to najkrajšie, čo vládzeme, a aby i naše dojmy z bohoslužieb boli povznášajúce.

Keď nový režim „slobodnej“ českej republiky vyhadzoval z kasární kríže, naši zaistenci, ktorí tam chodili čistiť kasárne, ujali sa s láskou tých krížov. Povyhadzované pozbierali a priniesli ich potajomky do väznice. A tu sme si ich za dojímavých obradov zavesili na steny ciel.

Po mojom odchode z väznice som sa dozvedel, že dozorcovia chodili s košom po izbách a stŕhali tie kríže zo stien. Ani to nedovoľovali väzňom. Vdp. páter dominikán, majúc po mojom odchode na starosti duchovnú správu väznice, mal o tom ostrú kázeň v kaplnke sv. Anny. Pre tú kázeň ho komunisti napadli v miestnom časopise „Považský hlas“.

Kráľovstvo Božie je ako kvas. Nedá sa ohraničiť a obmedziť. Kvas svojou vnútornou silou prepracuje cesto, že ono vykypí z nádoby, do ktorej bolo umiestnené, a vnútorná sila Božieho kráľovstva nepozná vonkajších prekážok, ale ich premôže, zdolá a plní svoje poslanie i s prekážkami.

Nepriatelia cirkvi a slovenského národa si mysleli, že útlakom, trápeniami, žalárom a mukami odtrhnú väzňov od Boha a svojho rodu. Ale sa im to nedarilo. Kto prešiel hroznou školou česko-boľševických mučiarní, našiel hlbší a lepší pomer voči Bohu a ešte srdečnejší, utrpením spečatený vzťah voči svojmu národu.

Mukami a trýzňou chceli českí boľševici vychovať zo slovenských katolíkov odpadlíkov a docielili pravý opak. Žalármi odchovali najlepších a najideálnejších apoštolov za vec Božiu a národnú.

Úryvok z knihy
Trenčianska väznica.
Zážitky slovenského kňaza
v boľševickom väzení

Z údivu bytosť kľaká

Milada Marušincová
Napokon
NOI, Bratislava 2011

Milada Marušincová venovala jednu zo svojich básní bardovi slovenskej literatúry Milanovi Rúfusovi (Potkýnanie, Vydavateľstvo NOI, Bratislava - UVTIP Nitra, 2004).I to si mi pripravil, Pane, poznať Tvojho básnika. Roztvorená náruč v jeho očiach nebolo len zdanie. Verše sú spomienkou na rok 1986, v ktorom sa autorka s M. Rúfusom stretla. Najlepší z výnimočných ubezpečoval o kvalite jej veršov. Dokonca ju vyzval, aby priniesla ďalšie básne. M. Marušincová odpovedala, že nepíše rozsiahle texty. „To sú iba také modlitbičky," skromne charakterizovala svoju tvorbu.

Literárny vedec a kritik PhDr. Radoslav Matejov r. 2007 vypracoval rozsiahlu kritickú štúdiu slovenskej poézie. O Milade Marušincovej napísal: Jej verše sú plné osobnej zbožnosti, oddanosti a poníženosti Ježišovi - prírodné metafory a personofikácie umocňujú kontakt s Bohom a jeho tajomné pôsobenie. (Istoty a neistoty lyriky, príloha Knižnej revue, Bratislava 2007).

Najnovšia zbierka s názvom Napokon sa mierne odkláňa od rovnovážnosti prírodných a náboženských motívov. Prevláda Božie smerovanie. Básne zrkadlia reálne a symbolické zároveň. Predovšetkým však vieru a splnenie Božích prísľubov z dobrej vôle Pána, ktorý nevytvára konečnú spravodlivosť iba pre seba. Autorkine verše sú pomyselným mostom z tohto sveta do večnosti, posolstvom. Presvetľujú cestu. Pokorne zvestujú, že Božie ruky sú zázrakom a každý deň je stvoriteľským počinom Pána. Približujú k Najvyššiemu a tak sme pri Jeho tvári, tá žiari láskou. Odpúšťa Golgotu.

Básnická zbierka Milady Marušincovej Napokon je rozčlenená do štyroch kapitol. Najrozsiahlejšia je prvá Betesda - pomenovaná podľa rybníka pri Ovčej bráne v Jeruzaleme. Na tomto mieste Ježiš uzdravil úplne chromého človeka. Autorka aktualizuje zázračnosť tohto miesta a za všetkých prosí: Vstúp, anjel Pána, do rybníka zemskej Betsedy. Rozvír vody pre ozdravenie národov. Zvlášť pôsobivá, až mrazivo pokorná, je úplná odovzdanosť v prežívaní vlastnej bolesti: Dobré ráno, Láska. Ešte som tu .Vidíš ma tu pribitú na mieste, kde ma chceš mať. V bezhraničnej dôvere autorka vyznáva svoju vieru: Si u mňa. V kahančeku svetielko. Nesiem Ťa v náručí po Tvojej ceste. Tichučko, aby si sa neudrel o hrany rozbitých skál.

Druhú kapitolu Ikona tvorí sedem textov. Na každý deň v týždni sú s úctou a pietou ponúknuté verše, ktoré dômyselne a zbožne oslovia Matku Božiu. Napríklad: Matka Mária, belostný srieň. Básne sú oslavou a vyjavením tajomstva o možnom vzťahu človeka k Panne Márii. Sú zámerne nedopovedané. Vovedú nás do sfér, v ktorých sa naša duša môže dotknúť Jej plášťa. Verše sú akýmsi protokolom. Ak ho prijmeme za svoj, k Matke pristúpime nanajvýš dôstojne a s nádejou, že nás vypočuje a pomôže.

Dieťatká môjho bytia, čítame v prvej básni ďalšej kapitoly Mojim synom, mne ako sen zutekal deň malých detí. Opäť fenomén času s kúzelnými príbehmi a voňavými perinkami, do ktorých je zavinutá aj očakávaná otázka: Či poznáš, synček, tajomstvo o viere? Možnou odpoveďou je celá zbierka Napokon.

V štvrtej kapitole nazvanej Tôňa má každá báseň svoj vlastný tieň utkaný z nitiek času. Chytáme sa kľučky dvier. Je podvečer. Pomaly máme zbalené. Ani v jednom texte nenájdeme strach, nespravodlivosť, beznádej alebo zúfalstvo. Autorke sa podarilo vytvoriť nádherné verše o prežívaní a preciťovaní pokročilého veku, ktorý môže byť obdobím múdreho približovania k jednému z najväčších tajomstiev viery. Že vieme, že sme a Stvoriteľa máme na výsosti. Tôňa uzmieruje s časom, naznačuje nevyhnutné smerovanie. Jeden po druhom deň uniká. Pomaly prichádzame pod Tvoje okná, Pane. V tejto kapitole snáď najvýraznejšie zaznievajú prírodné motívy.

Básnická zbierka Milady Marušincovej Napokon, je akýmsi predklopaním na Bránu. Tých, ktorí chaoticky pobiehajú sami v sebe, prikláňa k možnej modlitbe a rozjímaniu. A veriaci? Súzvučia s tým, čo autorka predkladá.

ZLATA MATLÁKOVÁ

Pomaly

Pozeráme do okien
oblohy,
tam trblieta sa
Pánov trón.

Neďaleký zvon,
čoby rečou vraví
o odchode do večnej slávy
pútnika.

Jeden po druhom
deň uniká.
Pomaly prichádzame
pod Tvoje okná,
Pane.

Nečakane.
Hľadáme pri bráne
Božieho
vrátnika.

Milosrdenstvo

V prázdnych domoch
riešime obsah
trestu.
Boh hneď nestrestá.
Pokojne vojde
pod strechu,
pre mňa, pre Teba
a rozsvieti
na cestu.

Čo bude, nevieme

Necvendžia kosy,
nedozrelo
zrno.

Dávno povedal ktosi:
Krížom žehnaj
hrsť zeme,
seba, rodinu.
Čo bude,
nevieme.

Každým dňom
sme bližšie
k samote,
v neznámu hodinu.

Iba Ty,
Všemohúci,
zrno čo aj padne,
neponecháš na okraji,
ani na dne.

Iskra

Pod nebom
zamútené mraky
bránia vidieť
svetlo,
no aj spomedzi nich
sa zaiskrí.
V priesmykoch diania
živé Slovo
vzlietlo.
Horiacu iskru
nezapri.

MILADA MARUŠINCOVÁ
Napokon

Ešte som tu

Dobré ráno, Láska.
Ešte som tu.
Vidíš ma pribitú
na mieste,
kde ma chceš
mať.
Môj Bože,
pre množstvo milostí
neba,
skrze Teba
pokúšam sa
vstať.

Obeta Hostie

Priveď ma, anjel môj,
k obetnému stolu.
Tam sprítomnené, živé
Slovo je.
V krvavom žiali čaká
srdce, čo hriešnosť
ľutuje.
Či daromná bola obeta
Hostie?
Môj Pane,
ostávam na poli, kde si
zrno sial,
od krstnej vody
si ma miloval.
Stále žiariš
v sviatostnom plameni,
čo tiahne ma
k Tebe
a nič sa už nezmení.

Odovzdanie

Ponor moju lásku
do oceánu
svojej lásky.
Papierová loďka
pláva tíško, nebojácne,
bez zastávky.
Počúva Boží hlas.
Šumenie krokov
po mori.
To Ježiš k nám hovorí,
že prichádza medzi nás.

Vianoce tretieho tisícročia

Na zem striasli
hviezdy chvenie,
pripravme sa
na znamenie.
Z nebies žiara
dolieta,
jak v dávnoveku
kométa.
Tá sa skláňa
ľudské na deje
a opäť
nieto nádeje,
roznieť požiar
v svetskej hrudi.
Od čias Betlehema
pýcha v mysliach ľudí
blúdi.
Ich odpoveď je zmena.
Boh náš,
pre nikoho nič
neznamená.

Podvečer

Chytáme sa kľučky
dvier.
Je podvečer.
Pomaly máme zbalené.
Dušu ešte živú,
trasúce srdce
od údivu,
oči od žitia skalené.
Pane,
Tvoje sme
imanie.

Hľadanie hodnôt v reforme vysokých škôl

Novela vysokoškolského zákona má za cieľ zvýšiť kvalitu vysokoškolského vzdelávania. To je iste ušľachtilý cieľ. Problematický však je spôsob. Položme si otázku, kde sa stratila kvalita? Eufória, ktorá nám priniesla množstvo vzdelávacích inštitúcií vytvorila zásadnú anomáliu. Vysoká škola dostávala za každého reálneho študenta príspevok zo štátneho rozpočtu, prípadne si študent platí svoje štúdium sám. Jednoduchý kalkul hovorí, čím viac študentov, tým viacej prostriedkov. Čím viacej prostriedkov, tým viacej zamestnancov. Vďaka tomuto trendu mnohé vysoké školy nereflektovali potrebu výskumnej činnosti, naopak stali sa továrňou na výrobu absolventov, často veľmi diskutabilnej kvality. Túto nelichotivú situáciu sa snaží ministerstvo riešiť dlhodobo, no vždy je o krok pozadu proti realite. Trend, ktorý je nastolený je jednoznačný. Kvalita vedeckého výskumu ukazuje na kvalitu vysokej školy. Avšak meranie kvality výskumu v humanitných vedách je niečo podobné ako meranie umeleckého výkonu. To samozrejme neznamená, že ostatné vedy majú objektívny status a výsledky ich skúmania sú vedecky fundované a nespochybniteľné. Merať však bolo treba, a preto vznikli rôzne nepredstaviteľne komplikované koeficienty prepočtov a nápočtov výkonu, ktoré nakoniec rozhodnú o tom, kto a koľko za určitý výkon dostane zo štátneho rozpočtu. Najlepším príkladom toho, že ministerstvo je vždy o krok pozadu sú monografie. V roku 2007 bolo mizivo málo publikácií charakteru monografií. Tento rok bol rozhodujúci pre napočítavanie rozpočtu na rok 2009. Vzhľadom na to, že monografií bolo málo, stali sa rozhodujúcim kritériom, najcennejším rozpočtovým artiklom. Po tejto skúsenosti vysoké školy usúdili, že najlepšie je publikovať monografie, veď každý chce prežiť. Avšak produkcia monografií bola taká vysoká, že musela na ministerstve vzniknúť komisia, ktorá posudzuje kvalitu jednotlivých publikácií a rozhoduje, ktorú medzi monografie zaradiť a ktorú nie. Ministerstvo však opäť krok pozadu prišlo s novým návrhom. Keďže za ostatné dva roky publikovali univerzity hlavne monografie, stanovilo iné kritérium posudzovania. Najvzácnejšími sa stali články v karentovaných časopisoch. Má to svoju vnútornú logiku, má to však aj svoje ale. Nastáva nový trend a všetci vysokoškolský učitelia sa vrhli na publikovanie v takýchto časopisoch, či skôr pokúšajú sa v nich publikovať. Otázne však zostáva, aké bude stanovené kritérium nápočtu rozpočtu o dva roky, kedy sa budú brať do úvahy výkony za rok 2011. Dnes je však zrejmé, že sa zvýši enormne tlak na karentované časopisy, ktorých je u nás mizivo málo a väčšinou sú záležitosťou uzavretých komunít. Zároveň však takýto prístup k posudzovaniu publikačnej a tvorivej činnosti pracovníka dehonestuje celú jeho prácu. Dehonestuje význam učebných textov, ale aj samotných monografií a ďalších publikácií, ktoré vysokoškolskí učitelia vydávajú.

Iný paradox platí zase pri prideľovaní rozpočtových prostriedkov za účasť v projektoch. Jednoduchá logika ministerstva hovorí, čím viac peňazí získate z projektu, tým viac vám pridáme zo štátneho rozpočtu. Opäť je zrejmé, že humanitné vedy budú ťahať za kratší koniec. Veď onoho sa času sa istý ministerský úradník vyjadril, že filozofom stačí papier a ceruzka. Áno, to sú obrazne povedané prostriedky pomocou ktorých humanitní vedci publikujú. To, čo však filozofia či humanitné vedy prinášajú spoločnosti sa však nedá merať ani počtom publikácií ani grantovou úspešnosťou. Bohužiaľ postavenie humanitných vied sa v spoločnosti tým, že sa stali akýmsi záchytným táborom štúdia chtivých ľudí. Často bez predstavy o odbore, na ktorý sa vybrali. Nakoniec si pamätáme riešenie otázky nezamestnanosti absolventov vysokých škôl tak, že sa zvýšil počet miest pre pokračujúcich doktorandov. Zvyšujúce sa počty študentov so sebou prinášali peniaze z rozpočtu a zároveň si viac študentov žiadalo viac učiteľov. Vzniknutá disproporcia ohľadom výplat pre učiteľov sa riešila masovou produkciou externých študentov. Každý sa snažil prežiť ako sa dalo. Bohužiaľ, takmer všetky riešenia boli na úkor kvality, ktorá bola nahradená kvantitou.

Pred nami stojí otázka, čo vlastne máme očakávať od vysokých škôl? Mnohé vysoké školy ešte stále dokážu ponúkať rôzne externé programy štúdia, často i zahraničné vysoké školy, pričom ich dôraz je jednoznačne položený na kvantitu. Všetky vysoké školy, ktoré sa nechali zviesť vidinou množstva študentov majú priestory aj učiteľov pripravených a dokonca aj prijatých študentov. Kolotoč sa neustále točí. Najskôr sme mali veľa študentov a potrebovali sme pre nich učiteľov. Dnes máme učiteľov a potrebujeme pre nich študentov. Pri príprave dnešných učiteľov však v tom všetkom zhone akosi nebol čas na kvalitu. Reforma vysokého školstva by teda mala byť postavená na zmene štandardov z kvantity na kvalitu. Konečným dôsledkom toho je aj zmena v produkcii absolventov. Teda nie mnohých absolventov vysokých škôl, ale kvalitných absolventov.

Keďže píšeme hlavne o humanitných vedách, pred nami stojí zásadná zmena v systémovom chápaní týchto vied. Tieto vedy neboli nikdy zdrojom príjmov, ale vždy mali svoje jedinečné a nezastupiteľné miesto na univerzitách. No okrem efektu finančného je tu aj iný efekt, a to efekt duchovný. Duchovná kultúra nie je iba záležitosťou intelektuálov na univerzitách. Je to princíp celej spoločnosti. Tvorba duchovných hodnôt a ich vnášanie do spoločnosti je nevyhnutným predpokladom fungovania kultúrnej spoločnosti. Efekt duchovnej kultúry, ktorú vytvárajú okrem iného aj kvalitné humanitné vedy, má dlhodobý horizont svojho prejavu. Reforma vysokého školstva by mala byť zameraná aj na tento moment. Teda na vytvorenie priestoru pre produkciu duchovnej kultúry, ktorá sa stáva základom celej spoločnosti. Dlhodobý horizont dopadu zmien v duchovnej kultúre sa neprejaví krátkodobo ani neberie ohľad na rozpočet a jeho kritériá. Takže, čo si dnes do našich študentov zasejeme, to budeme neskôr žať. Preto je potrebné zamerať sa na to, aby humanitné vedy mali čo ponúknuť nielen svojim študentom, ale aj celej spoločnosti. Inak strácajú svoj zmysel.

PETER KONDRLA
PETRA PAVLOVIČOVÁ

Posolstvá lyrika

ONDREJ ČILIAK: *Každý z nás má svoje cesty, stanice, letiská. Tam v dialke sa črtajú malé svetlá, obrysy miest, po ktorých naše srdcia prahnú. Preto tak často odchádzame, aby sme na inom mieste našej krajiny naplnili naše túžby.*

Ale v jeho krajine nasýtení a posylnení živou vodou môžeme nezranení opäť niesť váhu tohto sveta. Jeho krajina poézie nie je nikdy zamknutá, nemá inventúru ani výpredaj. Nepozná bankrot. Vylietajúc z jeho krajiny, obalení posolstvom jeho poézie ako včielky peľom, odnášame do úľa človečenstva vzácny nektár, ktorým nasýtime naše deti. Sme nesmierne vďační, že sa môžeme kedykoľvek túlať jeho krajinou, kde nad kamennými pravdami a hebkým machom maminých rúk svetielkujú Čiliakove svätojánske oči.

Rodisko. To je ten prapočiatok nášho bytia, prvá hláska našej reči. Tá hlavná tepna, ktorou koluje miazga života.

Prievidzkými uličkami starého sídliska kráča v bielych podkolienkach zadumaný chlapec s očami mierne prižmúrenými. Septembrové slnko sa mu kĺže po mihalniciach, na ktorých mu vyrastajú lomom svetla dúhové vejáre. Nevdojak sa usmieva. Sú krásne. Čím viac prižmúri oči, tým sú vejáre väčšie. Pozoruje kŕdle lastovičiek chystajúcich sa opustiť svoje hniezda. Pištia a krúžia nad sídliskom. Pridávajú sa k nim ďalšie a ďalšie, až sa napokon vznesú vysoko nad naše hlavy, ulice a krajinu a odletia za svojim druhým domovom. Takto sa končí chlapcovo leto v bielych podkolienkach, jedno z mnohých.

O.Č.: *Som sídliskový človek. Moje detstvo, ako teplé hniezdo pre spomienky, zostalo navždy v konároch košatých gaštanov na prievidzkom starom sídlisku. Toto sídlisko ponúkalo plnú náruč tajomstiev a od rána do neskorého večera nám dávalo dosť priestoru na malé zbojstvá a neviné hry. Každú nedeľu som so svojimi sestrami chodil na predpoludňajšie predstavenia do kina Baník a popoludní na filmové rozprávky do Domu osvety. V tých časoch sa filmy premietali aj v klubovni Domu pionierov na starom sídlisku. Nevynechal som ani jedno predstavenie, v malej miestnosti som sa cítil ako v ponorke a vedno s mojimi rovesníkmi som tam sníval veľké sny a boli sme plní túžob zažiť niečo také ako hrdinovia filmového plátna.*

Ondrej Čiliak, príslušník strednej generácie básnikov, sa narodil 1. septembra 1951 v Novákoch. Po absolvovaní Filozofickej fakulty UK (odbor žurnalistika) v Bratislave pracoval ako novinár v rôznych slovenských a regionálnych periodikách. V súčasnosti pracuje ako bibliograf v Hornonitrianskej knižnici v Prievidzi.

O.Č.: *Čo pre mňa znamenali rodičia? Svetlo, ktoré sa volá láska,v nás zažínali naši rodičia. Lebo bez nej by sme boli ako nevidomí. Moja matka nadovšetko milovala literatúru, mali sme plné regály diel svetových autorov a otec bol majstrom desiatich remesiel. Stál pri zrode prievidzkého ochotníckeho divadla, bol režisérom i hercom a ja som nemal viac ako päť rokov, keď ma spolu s bábkovým ansáblom ťahali po nevykúrených dedinských domoch kultúry , kde hrali pre mojich rovesníkov. Aj v týchto chvíľach svietila vo mne báseň v podobe krásnej baletky, báseň ako túžba milovať a rozdávať sa. Vždy som to vedel takto pomenovať, ale až do dnešných dní som nenašiel tú odvahu dotknúť sa nedeľného obrusa, na ktorý mama vdýchla novú výšivku, dodnes som nemal odvahu vrátiť sa do izby , kde stále rozvoniava otcov tabak. Bál som sa, že ich prebudím, preto sme sa dlhé roky, čo tu nie sú, rozprávali iba očami, len básňou. Ďakujem osudu za to, že boli, že stále sú, ďakujem osudu za to, že keď privriem oči, detstvo sa rozvraví.*

Mnohí z nás vošli do Čiliakovej krajiny básne. Každému v nej ponúka rovnaký kus miesta. Tak ako je dané čierne a biele, je aj bolesť a radosť. A Čiliak stavia bezpečné mosty nad týmito priepasťami a obrusuje hrany kamienkov aby netlačili v topánkach. V storočí ďalekých kozmických letov a suplujúcej reality na internete, kde sme uväznení vo frázach a klišé, v tomto zmätku a manipulácii je človek ako tovar.

O.Č.: *Báseň je pre mňa ako ponorná rieka pretekajúca krajom. V jednom mieste sa celkom nečakane stráca, aby sa po niekoľkých dlhých kilometroch opäť ukázala. Rovnako čistá so svojimi zákutiami a neopísateľným bohatstvom. Začiatok tretieho milénia by však už konečne mohol zotrieť utkvelú predstavu o poézii ako o niečom mimoriadnom, čo k nám padlo z nebeských výšav. Iste je to dar, dar pre tvorcu i čitateľa. A možno je to sklíčko, v ktorom sa lesknú letné dni nášho detstva, v ktorom pokojne sneží šťastie detských Vianoc, spomienky na to, čo azda každého básnika najviac ovplyvnilo. A možno je to úlomok skla, na ktorom si nezbedné chlapča poranilo nohu. Z tých sklíčok, útržkov z pamäti sa vo chvíľach tvorivého zaujatia tvorí báseň.*

Ondrej Čiliak vydal básnické zbierky Ústami spravodlivých (Slovenský spisovateľ 1973), Podhorské hladiny (Slovenský spisovateľ 1977), Čistá po dotyku (Slovenský spisovateľ 1980), Tváre v zrkadle (Smena 1981), Cesta do nežnosti (Slovenský spisovateľ 1981), Aréna (Slovenský spisovateľ 1986), Planetárium (Vydavateľstvo Osveta 1990), bibliofiliu Ostré ticho (Márius Maták 1999), Dobrý vietor (Matica slovenská 2001), Hudba zo stromov (Vydavateľstvo Michala Vaška 2009).

Okrem poézie Ondrej Čiliak píše eseje, literárne recenzie, zostavil literárne zborníky (Dýchnutie, Sme z jednej krvi, V jazerách nepoznania), bibliografický slovník Významné osobnosti Prievidze, monografiu Humanista z Nedožier a viaceré personálne bibliografie - Daniela Heviera, Antona Baláža, Marty Remiašovej. Je tiež autorom učebného textu pre žiakov základných a stredných škôl Cesta do minulosti Prievidze, za ktorý mu Slovenský syndikát novinárov udelil prvé miesto v kategórii najkrajší propagačný materiál o meste. V roku 1996 založil literárny klub Poet pri Hornonitrianskej knižnici v Prievidzi.

O.Č.: *Mám rád ticho, v ktorom počujem, ako si tráva odriekava večerný otčenáš. Som presvedčený, že dobrá báseň nepotrebuje štyri rozmery a siedmy zmysel, a najmä nepotrebuje obhajcu a veľkú reklamu. Taká báseň, po ktorej nastáva ticho, úžasné ticho, v ktorom len srdce prevraví...*

Prievidzkými uličkami starého sídliska kráča rozvážnym krokom zadumaný muž s očami mierne prižmúrenými. Septembrové slnko sa mu kĺže po mihalniciach, na ktorých mu vyrastajú lomom svetla dúhové vejáre. Nevdojak sa usmieva.

Ondrej Čiliak, básnik a publicista sa v týchto dňoch dožíva 60 rokov. Želáme mu veľa slnečných rokov pri písaní nových básnických zbierok.

VLADENA TESLÍKOVÁ

ONDREJ ČILIAK

Nioba

Do očí mi nasypali zrno
z obetných džbánov
Pichá ihličím

Tvoje telo uväznené v lianách
v nárekoch povýšili
na kamenný stĺp

Nioba
matka bolesti
ohlávka vetrom rozhryznutá
si prasknutý tieň oltára
sprevádzaš vyšepkané dni

Prosba o kameň
ktorý zovrie vodu

Na list vytrhnutý z podhubia krvi
položím tvoju tvár
Hanblivým voskom dychu zapečatím
pýchu aj pokoru

dolu náručím stečiem
k odpusteniu

Na ceste do neba

Na ceste do neba spia stromy
tuláci s rukami v lone
Pod šiatrom zelene
oddychuje zem

Načaté tiene hrúd
túlia si o hruď
obrysy sna

Z kalicha mrakov
každý večer pretečie
nažitý plodný dážď
po kvapkách ho zapisuje zem

Spod dreva plynie
pieseň huslistov
usína v bútľavinách
a žeravinu jari vyženie do listov

Na ceste do neba
sú ruky pokorných

Nesú kúsok slnka
na dlhé zimné spomínanie

Zabúdame i na našich sochárov?

Pred 108. rokmi, presne 4. augusta 1903 sa vo Vlčkovciach, vtedajšom Farkašíne narodil v roľníckej rodine sochár, národný umelec, profesor a publicista Fraňo Štefunko. Po radostnom i smutnom detstve, ktoré prežil na dedine a kedy jeho najbližší i jeho učiteľ na miestnej škole Dezider Uhrín spozorovali jeho talent, viedli jeho kroky k nášmu najznámejšiemu sochárovi Jánovi Koniarkovi, ktorý vtedy žil v neďalekých Voderadoch. Tu ho Koniarek učil, skúšal i doporučil aby tak mohol v rokoch 1922-1925 študovať na miestnej škole v Starej Turej rezbárstvo. Po vyučení roku 1925 odišiel Štefunko do Prahy na umelecko-priemyselnú školu študovať najprv rezbárstvo a neskôr sochárstvo. Školu ukončil v r. 1930. Po vojenčine roku 1932 viedli jeho kroky do Martina, kde pracoval zo začiatku ako rezbár. Tam vytvoril svoje prvé sochárske dielo, portrét Dr. Jozefa Škultétyho, ktorý zakúpila Pražská moderná galéria. Bolo to prvé dielo slovenského sochára v jej zbierkach. Týmto úspechom sa Štefunko zaradil nielen medzi umelcov, ale aj do martinského prostredia, v ktorom našiel vhodné podmienky pre život. Ako výtvarník sa zúčastnil mnohých súťaží a výstav doma aj v zahraničí, na ktorých získal množstvo ocenení a vyznamenaní. V Martine zotrval po celý čas svojho života a vytvoril tu množstvo významných diel, ktoré tvoria podnes zlatú pokladnicu slovenského sochárstva. Sú to rôzne sochy, busty, portréty, pomníky, náhrobníky, reliéfy, pamätná tabule, odznaky a medaily, ktoré zachytávajú významné osobnosti i udalosti slovenských dejín i slovenského národa. Okrem portrétu Dr. Jozefa Škultétyho a medaily Škultétyho (1933) to boli portréty ďalších významných osobností ako portrét Svetozára Hurbana Vajanského (1933), Milana Mitrovského (1934), Michelangela (1934), Andreja Hlinku (1934), L. Nádaši-Jégého (1936). V rokoch 1935-6 vytvoril pomník Pavla Országha Hviezdoslava v Dolnom Kubíne, v rokoch 1935-1938 pomník Turčianskych dobrovoľníkov v Martine, vytvoril tiež portréty Hlásateľ pravdy (1936), Ján Kalinčiak (1937), Don Quiote (1937), pomník Tomáša Garigua Masaryka na Vrútkach (1938), sochu Andreja Hlinku pre Slovenský snem (1938-9), rôzne vyznamenania Slovenského štátu, dvadsaťkorunovú mincu Cyrila a Metoda (1941), pomník Andreja Hlinku na Vrútkach (1940), súsošie Zbojnícka fontána (1941-2), portrét matky (1943), náhrobok Vladimíra Roya (1944), Cyklus reliéfov Krížová cesta pre kostol v Martine (1944-1949), medailu SNP (1947), pomník Červenej armády v Krupine (1950), Portrét manželky (1950). Jeho najrozsiahlejším dielom je pomník SNP- Legenda o práci a boji, ktorý vytvoril pre povstalecký cintorín v Priekope (1951-1953). Nasledovali ďalšie diela, ktoré vytvoril, ako napríklad sochu Petra Michala Bohúňa (1952), pomník SNP v Kremnici (1953-4), portrét Boženy Slančíkovej Timravy (1954), Mateja Hrebendu (1956), Martina Benku (1956), Andreja Sládkoviča (1958-9), Martina Kukučína (1959), socha Pavla Országha Hviezdoslava pre Námestovo (1959), pomník SNP Mošovce (1960-3), sochu Ľudovíta Štúra (1961), medailu Matice slovenskej (1963), pomník Anreja Kmeťa (1967-8), portréty činovníkov Matice slovenskej- Karol Kuzmány (1971), Štefan Moyzes (1971), Štefan Krčméry (1971), Ján Francisci (1972), Jozef Cíger Hronský (1972), Viliam Pulini- Tóth (1972), František V. Sasinek (1972).

Štefunko bol činný aj literárne. Okrem toho, že pravidelne prispieval do Slovenských pohľadov, Národných novín, Výtvarného života a Elánu, napísal aj 2 knižky, ktorými sa odvďačil svojmu učiteľovi sochárovi Jánovi Koniarkovi (1955) i svojej rodne dedine - Farkašínu (1970).

Fraňo Štefunko nás opustil 6. apríla 1974. Odpočíva na Národnom cintoríne v Martine, o ktorý sa starala niekoľko rokov jeho žena Angela Štefunková a ktorý zdobí aj množstvo jeho krásnych diel.

Fraňo Štefunko patrí medzi zakladateľské osobnosti slovenského moderného sochárstva i medailérstva. Stál pri zrode nielen nášho národného sochárstva, ale aj slobody a mnohých iných významných udalostí. Svojou pedagogickou činnosťou na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave ako vôbec prvý učiteľ monumentálneho sochárstva na VŠVU (1949-1971) učil a vychovával ďalšie generácie slovenských sochárov. Je tiež spätý s Trnavou (pre ktorú v roku 1959 vytvoril sochu Tálie - nachádza sa v miestnom divadle) a jeho učiteľom Koniarkom?

Som rada že sa aj v tomto čase našli ľudia, vďaka ktorým si môžeme po dlhom čase opäť pripomenúť tohto významného slovenského sochára. Spomienka sa uskutočnila v rámci septembrovej výstavy Trnavských sochárskych dní v dňoch 10.- 18. septembra v Malej synagóge na Haulíkovej ulici v Trnave.

ZUZANA FALATHOVÁ

GRIGORIJ KLIMOV

Boží ľud Podstata problému

Úryvky z rozhovoru s Grigorijom Petrovičom Klimovom

Grigorij Klimov (narodený 26.9.1918 v ruskom Novočerkassku) bol v roku 1945 vyslaný vojensko-diplomatickou akadémiou do Berlína, kde bol hlavným inžinierom sovietskej vojenskej administrácie. V roku 1947 neuposlúchol príkaz vrátiť sa späť do stalinskej Moskvy. V rokoch 1949-1950 pracoval v CIA na prísne tajnej téme „Rozklad komunistického systému pomocou ľudí zvláštneho typu", čo sú ľudia s komplexom moci (leninským komplexom latentnej homosexuality). Táto téma mala kódový názov Harvardský projekt. Potom bol predsedom Ústrednej jednoty povojnových emigrantov zo ZSSR a šéfredaktorom časopisov Sloboda a Antikomunista. V rokoch 1958-1959 bol konzultantom projektu v New Yorku, ktorý sa zaoberal psychologickými výskumami spojenými s povstaním v Maďarsku v roku 1956. Jeho knihy vyšli v dvanástich jazykoch a dosiahli náklad sedemnásť miliónov výtlačkov. Nakrútili podľa nich tri filmy v Anglicku, Nemecku a USA. Nemecký film Weg ohne Umkehr získal na medzinárodnom festivale v Berlíne v roku 1954 cenu Najlepší nemecký film roka. Anglický Road of no return a americký No way back sa premietali v mnohých štátoch sveta.

- Grigorij Petrovič, pracujete s ľuďmi osobitného typu, s ľuďmi s komplexom moci, už päťdesiat rokov. Akí sú to ľudia? Čo je to komplex moci?

- Keď blízki príbuzní navzájom uzatvárajú manželstvá, ich deti budú degeneráti. Je to starý a dobre známy fakt. Preto cirkev zakazuje manželstvá medzi príbuznými. Ak skupina náboženských vodcov bude činiť predný opak a ochraňovať takéto zväzky alebo zakazovať manželstvá s osobami mimo sekty, takáto sekta o bude o štyri až päť generácií plná degenerátov. Taká sekta je všetkým známa. Mnohí degeneráti majú nezvyčajné vlastnosti. Ako napríklad nevyčerpateľnú túžbu dominovať, nenormálne, priam patologické želanie byť vždy na vrchu spoločenského rebríčka. Mnohí z nich majú zjavný a nenásytný smäd po moci. Títo degeneráti sa cítia „vyvolenými", akousi elitou (mánia veľkosti), no zároveň sa cítia byť prenasledovaní a utláčaní (mánia prenasledovania), veď mánia veľkosti a mánia prenasledovania sú rodné sestry. Toto všetko sú všeobecne známe pravdy. Porozprávajme sa o tom na úrovni vysokej sociológie (degeneralógie), ktorej sa venujem už pol storočia. Fakticky všetci svetoví vodcovia majú jasné črty vrodeného komplexu moci. Tento komplex sa spravidla javí ako dôsledok potlačeného sadizmu, ktorý je zas spojený s latentnou homosexualitou. Komplex latentnej homosexuality Lenina (komplex vodcu) sa starostlivo skúmal v CIA na konci štyridsiatych a začiatkom päťdesiatych rokov minulého storočia pod kódovým názvom prísne tajných vedeckých výskumov Harvardský projekt. Tam som sa prvýkrát zoznámil s touto témou.

Akákoľvek dobre organizovaná skupina ľudí, ktorá má vedomosti o tejto zakázanej téme, môže nachádzať a pretláčať k moci budúcich lídrov ako pešiakov na svetovej šachovnici. Samozrejme, vodcovia degeneratívnej sekty, ktorí túto tému poznajú na vlastnej koži a praktizujú ju už niekoľko tisíc rokov, majú obrovský náskok pred tými, ktorí hrajú naslepo bez vedomostí a prípravy. Každý už mohol vidieť v televízii, ako si päť, šesť zdravotníkov nevie dať rady s jedným psychicky chorým, ktorý dostane záchvat. Energia, ktorú je takýto pacient schopný vyvinúť, ilustruje to, akou neporaziteľnou silou vládne poloblázniv sadistický degenerát posadnutý túžbou po moci. Títo ľudia sú ako zbrane hromadného ničenia. Mnohé štáty už dnes vedia, na akých princípoch funguje atómová bomba. Ale iba obmedzený okruh zasvätených má vedomosti a schopnosti na to, aby skonštruovali jadrové zbrane, nieto ešte, aby ich boli schopní dopraviť do cieľa a využiť na zničenie štruktúr štátu. To isté môžeme povedať o vedomostiach v oblasti vysokej sociológie. A predsa sú degeneráti v rozklade štátov efektívnejší, než jadrová zbraň. Sú takí efektívni a zároveň takí nebezpeční ako biologické zbrane.

Degeneráti spravidla nenávidia normálnych ľudí. Veď diabol nevie milovať a nemiluje tých, ktorí milujú. Zvrátení degeneráti majú priam sadistickú slasť pozorovať, ako jeden poloblázniv vodca - degenerát, ktorého pozdvihli k moci v jednom štáte, vyvoláva vojnu s druhým poloblázniv sadistom - degenerátom v štáte druhom. A pritom milióny a milióny ľudí hynú iba kvôli sadistickému uspokojovaniu vodcov tejto degeneratívnej sekty. Ak sa ma spýtate, ako sa to robí, tak vám odpoviem, že prostredníctvom slobodomurárstva.

Slobodomurári, ilumináti, rotariáni (naše meno sú légie, je nás mnoho, odpovedali by démoni) - sú kluby, kde degeneráti pozorne sledujú správanie sa možných kandidátov . Ak sa potvrdí prítomnosť silných homosadistických sklonov, začnú týchto jedincov aktívne pretláčať k mocenským pákam.

- Ako sa dajú rozlíšiť degeneráti?

- Prv, než vám na túto otázku odpoviem, najprv si vysvetlime, čo je to vlastne degenerácia. Treba povedať, že pojem degenerát používame ako lekársky terminus technicus, a nie ako nadávku. V spisovateľských kruhoch slovo degenerát radšej nahrádzajú slovom mrzák. Opakujem, že degenerátom môže byť aj veľmi tichý a dobre vychovaný profesor estetiky na vysokej škole. Degenerácia je prirodzený proces existujúci už tisíce rokov. Degenerácia je neodňateľná súčasť životného cyklu, na počiatku ktorého j e narodenie, mladosť, dospelosť, staroba a smrť. V rovine života jednotlivca je tento proces všetkým dobre známy, preto budeme hovoriť o degenerácii v rovine rodiny - klanu. Mnohé pramene už dávno spozorovali, že sa životný cyklus klanu veľmi podobá na životný cyklus jednotlivca. Zdá sa, že Pán Boh dáva každému klanu približne rovnaký časový úsek života na tejto hriešnej zemi. Keď daný klan prekročil prah zrelosti a vstúpil do zlatého veku staroby, dostáva od Pána Boha prvé znamenie. Toto znamenie upozorňuje členov klanu na to, že ich pozemský čas sa chýli ku koncu. V takom klane ubúda túžby pokračovať v rode cestou prirodzených pohlavných vzťahov. Ak takýto klan vníma varovný boží hlas a nebude ďalej plodiť potomkov, prípadne si osvojí do výchovy dieťa; vtedy môže prežiť pokojné posledné dni. V tomto štádiu býva klan finančne zaistený a môže prispievať najrozličnejšími formami na charitu: napríklad na rozvoj zdravého umenia, vedy či literatúry. Členovia takého klanu sa môžu potichu opájať zlatou starobou svojho rodu a odísť na druhý svet s tým, že po sebe zanechajú dobročinné fondy na pamiatku svojich činov.

Ak však takýto klan povstane proti Bohu, jeho členovia ignorujú boží hlas. Snažia sa oklamať Boha rôznymi cestami: umelým oplodnením, fiktívnymi vzťahmi; keď si namiesto skutočného partnera predstavujú napríklad styk s rovnakým pohlavím, vlastnou matkou či zvieraťom. Prípadne klamú Boha tak, že si žena s dovolením muža - degeneráta, prípadne aj bez neho, nájde nezainteresovaného normálneho partnera na jednu noc. Nuž, členovia tohto neposlušného bohoboreckého klanu spravidla podporujú a financujú už nenormálne a degenerované formy pomoci, úpadkové umenie, úpadkovú vedu či literatúru. Pritom budú prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov presviedčať všetkých, že všetko, čomu sa venujú, je normálne, že na tom nie je nič zlé a že ten, kto ich činnosť odmieta, je zaostalý nepriateľ svetového pokroku. Takýmto chytrákom Pán Boh čoskoro dáva druhé upozornenie. Popri nenormálnych prejavoch pohlavného života sa u nich objavia aj psychické choroby.

Ak bude klan aj naďalej vzdorovať a zápasiť s Bohom, nastúpi tretie a posledné varovanie - vrodené defekty, ako napríklad kachexia (Stalin), konská noha (Goebbels), zajačí pysk, rázštep podnebia, strabizmus a podobne. V normálnych primitívnych podmienkach to zaručuje odchod neposlušného klanu z historickej scény v priebehu jednej či dvoch generácií. Veď kto normálny by si chcel vziať za partnera šikmo okého sadistického chromého a hrbatého pohlavne zvráteného jedinca. Zhrňme teda, že degenerácia má tri štádiá: pohlavná zvrátenosť, psychická choroba a vrodené defekty.

Degenerácia sa dá veľmi ľahko odhaliť. Treba sa len pozrieť na rodostrom daného klanu. Ak je rodostrom zdravý, má mnoho nových vetiev - mnoho zdravých výhonkov, zdravých detí. Ak rodostrom vysychá, je na ňom mnoho bezdetných párov. Ak má veľa odumierajúcich vetiev (samovraždy, psychické choroby, nenormálne deti), dívate sa na klan, ktorý vstúpil do etapy zániku. Zostáva nám len určiť, či ide o degenerovaný klan poslušný alebo búriaci sa voči Bohu. To sa dá už celkom ľahko. Treba sa len pozorne pozrieť na to, čo tento klan vo svojom okolí a živote podporuje. Či rozširuje jed dekandencie v umení, vede a literatúre alebo zo všetkých síl s tým zápasí, a teda podporuje zdravé umenie, vedu a literatúru.

- Existuje mnoho degenerátov?

- Štatistiky pre tretie (vrodené defekty) a druhé (psychické choroby) štádium degenerácie sa otvorene publikujú. Ale štatistiku prvého štádia degenerácie (pohlavné zvrátenosti) nie je také jednoduché vypátrať. Ukážme si údaje uverejnené v USA doktorom Wittelsom a doktorom Kinseyom.

Doktor Wittels vo svojej práci Sexuálny život amerických žien uvádza nasledujúcu štatistiku: v skupine nevydatých žien malo 20 % viacnásobné homosexuálne vzťahy s inými ženami a 51 % si predstavovalo homosexuálny styk až po dosiahnutie orgazmu. V skupine vydatých žien malo 15 % viacnásobné homosexuálne styky s inými ženami a 32 % snívalo o homosexuálnych stykoch až po dosiahnutie orgazmu. Podľa doktora Kinseyho 4 % mužov malo viacnásobné homosexuálne styky s inými mužmi a 33 % snívalo o homosexuálnych stykoch s inými mužmi až po dosiahnutie orgazmu.

Ďalšie vedecké práce uvádzajú iný percentuálny pomer, no väčšina z nich zahŕňa 33 - 50%. Z toho vyplýva, že približne každý tretí človek sa nachádza v prvom štádiu degenerácie. Keď sa tieto výsledky podrobili analýze z profesionálneho hľadiska, vznikol pomerne zaujímavý obraz. 5 % predstavovali roľníci (farmári); 10 % robotníci; 50 % intelektuáli; 75 % pracovníci literatúry a umenia a 90 % pracovníci masovokomunikačných prostriedkov.

Táto štatistika nám poskytuje iný pohľad na tradičnú ideu o triednom zápase. Nie je to zápas bohatých a chudobných, ale zápas degenerátov s normálnymi ľuďmi. New York Times uverejnil výsledky výskumu uskutočneného skupinou amerických vedcov, ktorí analyzovali sedemdesiat osem najväčších osobností v dejinách. Ukázalo sa, že 37 % z nich trpelo vážnymi duševnými poruchami počas celého života; 83 % bolo zjavnými psychopatmi a 10 % trpelo ľahkými formami psychopatie. Iba 7 % z nich boli normálni ľudia. Keď počet skúmaných géniov zúžili iba na tridsať päť, vyšlo im, že 40 % z nich trpelo vážnymi duševnými poruchami a 90 % z nich boli psychopati. Preto v degeneralógii existujú tri zákony 90 % profesora Igora Borisoviča Kalmykova:

-90% všetkých vážnych zločinov sa spája s degeneráciou;

-90% všetkých chorôb s výnimkou infekčných sa spája s degeneráciou;

-90 % všetkých géniov v dejinách boli degeneráti.

Po päťdesiatich rokoch vedeckého výskumu som dospel k záveru, že degeneralógiu treba prednášať tajným štátnym bezpečnostným orgánom vo všetkých krajinách bez rozdielu. Má to veľký význam , aby sme viac neumierali vo vojnách národa iba kvôli zábave a sadistickým chúťkam vodcov degeneratívnej sekty. Zároveň veľmi naliehavo odporúčam, aby boli základy degeneralógie zaradené medzi povinné predmety pre vyššie triedy škôl a prvé semestre na vysokých školách. Aby sa normálni ľudia dozvedeli o existencii obrovskej triedy degenerátov a mohli si správne vybrať partnera a založiť si zdravú rodinu.

Medzi degenerátmi existuje množstvo diabolských kombinácií. Napríklad viete o tom, že degeneráti si osvojujú obrovské množstvo detí z detských domovov? Ich počet je stovky tisíc ročne. Tieto osvojené deti nebudú žiť v manželstvách s pravými deťmi degenerátov (už sme si povedali o nenormálnych pohlavných vzťahoch medzi nimi). Keď príde čas, aby si osvojené deti založili vlastnú rodinu, budú hľadať, hľadať, hľadať medzi svojimi degeneratívmi priateľmi a nakoniec si nájdu partnera, ktorý bol rovnakým normálnym osvojeným dieťaťom. Tieto nové rodiny budú normálne na 100 %, no všetci okolo, vrátene ich samotných, budú presvedčení, že sú tiež degeneráti, lebo budú ss veľkým hnevom obhajovať degeneratívne prejavy svojich náhradných rodičov a priateľov. Už len tento fakt svedčí o zložitosti celého procesu. Preto degeneralógia pracuje s pravidlami a axiómami vždy iba na 90 %. Deti a vnuci týchto osvojených párov budú vykrikovať, že sú 100 % degeneráti so slovami: ale pozrite sa na nás, veď sme úplne normálni! Naše deti sú tiež normálne. Ako nám to vysvetlíte? Vysvetliť sa to však dá veľmi jednoducho.

Každý si môže na sebe aplikovať ľahký test: u tých, ktorí sa už dostali do tretieho štádia degenerácie s vrodenými defektmi a do druhého štádia s psychickými chorobami; akoby bolo všetko jasné. Zostáva určiť, či ste sa dostali do prvého štádia degenerácie, charakteristického pohlavnými zvrátenosťami. V súčasnosti sa mnohé pohlavné zvrátenosti stali takmer normou. Poloha 69 sa na vysokých školách v USA odporúča ako antikoncepčný prostriedok. Ako si teda máme overiť, či sa už nachádzame v štádiu pohlavných zvrátností? Skúste mať prosto normálny pohlavný styk, ako ho mávali po stáročia naši predkovia. Nesnažte sa predstavovať si nič zvrhlé. Ak budú výsledky tejto previerky pozitívne, nemáte sa čoho báť. Degeneratívna propaganda vám iba

Snímka: Ján Motulko

premyla mozog a naučila vás vykonávať zvrátené veci. A aj keby previerka vášho rodostromu priniesla iný výsledok, pravdepodobne to svedčí len o tom, že ste v skutočnosti osvojené dieťa alebo vaši rodičia boli osvojení v náhradných rodinách. Ak bol výsledok testu pohlavných zvráteností negatívny, nech vám Boh pomáha, aby ste urobili správny výber.

Normálnych ľudí je tak veľa, že všetka ničivá sila degenerátov ich nedokázala zničiť , hoci vojna medzi nimi prebieha už tisíce rokov. Aj keď otec aj matka boli dobrí degeneráti a vykonali mnoho dobra, neexistuje garancia, že aj deti budú pokračovať v ich ušľachtilom zápase. Naopak, deti degenerátov spravidla úplne rozkladajú všetko dobré, čo vykonali ich rodiča. Spomínate si na známu knihu Ethel Voynichovej Ovad (The Gadfly)? Otec bol arcibiskupom, z jeho syna sa stal revolucionár a všetko sa skončilo tragédiou. To je typický vývoj. Preto sa bezdetnosť, celibát, ukazuje ako dôležité kritérium umiestnenia do kategórie dobrý degenerát. Môže sa človek s normálne rozvinutými svalmi na nohách zúčastniť bežeckých pretekov? Áno, môže. Ale iba na školskej či mestskej úrovni. A môže sa zúčastniť i celoštátnych pretekov, ale zvíťaziť už šancu nemá. No pretekov na svetovej úrovni sa už nemôže ani zúčastniť a už tobôž nie v nich zvíťaziť. Iba človek s nenormálne rozvinutými svalmi na nohách má šancu zvíťaziť na atletických šampionátoch svetového významu. Tie isté princípy sa dajú použiť aj pri porovnávaní voľného štýlu v boji o moc. Môže v ňom zvíťaziť iba človek s nenormálne rozvinutou túžbou po moci (homomaniak s potlačeným sadizmom). To je axióma degeneralógie. Ako sa ľudovo vraví, istý predmet vždy vypláva na povrch.

Vrstva degenerátov však nebýva jednoliata. Poznáme degenerátov dobrých, zlých a hnusných. Dobrí degeneráti vždy boli, sú a budú naši priatelia a spojenci. Vo vláde budú vždy zápasiť s hnusnými degenerátmi, ako policajti neustále bojujú s kriminálnymi elementmi. Zlí degeneráti sa budú vo vláde tváriť, že sa nič nedeje. Ani sa hnusných degenerátov nepokúsia zastaviť. Hnusní degeneráti vždy útočia na dobrých degenerátov, lebo dobrí degeneráti sú ako imunitný systém organizmu - môžu sa rýchlo rozlíšiť a neutralizovať skutky hnusných degenerátov. Hnusní degeneráti spravidla po potlačení dobrých degenerátov vo vláde začínajú bez otáľania vojnu proti normálnym ľuďom. Marxisticko-leninská filozofia nazývala tento proces zákonom o jednote a boji protikladov ako hýbateľovi historického pokroku. Rimania dvetisíc rokov pred nimi sformovali tento zákon nasledovne: similia, similibus curantur - podobné sa poznáva podobným, resp. podobné sa lieči podobným. Ako teda zistiť, či sa vo vláde nachádzajú dobrí degeneráti? Predsa tým istým spôsobom, ako zisťujeme, či máme pod posteľou mačku. Vpustíme do izby myš. A ak sa pod posteľou schováva mačka, okamžite na ňu skočí. Nuž poďme teda vypúšťať myšky.

Ako reaguje vláda na hnutia za práva homosexuálov? Ako reaguje vláda na trest smrti pre zločinných degenerátov? Ako vláda obraňuje záujmy normálnych pracujúcich? Ako vláda ochraňuje záujmy parazitickej vrstvy degenerátov? To sú jednoduché otázky , ktoré si vyžadujú jednoduché odpovede. Tá istá metodika sa dá využiť v ľubovoľnej štruktúre vo vede, v umení, v armáde, v tlači, v televízii či v cirkvi. Tento test vám poskytne jasný obraz o tom, ktoré oddelenia danej organizácie sú okupované hnusnými degenerátmi, ktoré sa nachádzajú v stave stagnácie pod vedením zlých degenerátov a ktoré z nich sa nachádzajú pod kontrolou dobrých degenerátov.

Často sa ma pýtajú, či vôbec môže byť moc aj v rukách normálnych ľudí. Moja odpoveď na túto otázku znie - teoreticky áno, ale normálny človek si v praxi moc dlho neudrží. Aj preto sa ľudovo hovorí, kto chce s vlkmi žiť, musí s vlkmi vyť.

- Čo hovoríte na bojovníkov za čistotu krvi?

- Boh nenávidí rasizmus v akejkoľvek forme. Boh nenávidí samotnú ideu, že nejaký národ by mohol byť vyvoleným národom. To je rasizmus v jeho najhoršej podobe. Akýkoľvek človek, ktorý sa bude snažiť zachovať čistotu krvi prostredníctvom zákazu zmiešaných manželstiev, podstupuje riziko, že sa urýchli proces degenerácie jeho vlastného národa. Osobitne u národa malého. Podčiarkujem ešte raz, že hovorím o sobášoch normálnych ľudí.

- A čo hovoríte o sobášoch degenerátov a o vytvorení tzv. nového národa?

- Predstavme si, že by sa niekto rozhodol zvážať členov degeneratívnej sekty na jedno miesto, napríklad na Madagaskar (v tridsiatych rokoch takýto projekt existoval). Boli by tam degeneráti z USA, Ruska, Kanady, Etiópie, Iraku, Veľkej Británie, Francúzska, atď. Skôr či neskôr by sa medzi sebou začali ženiť. Myslíte si, že výsledkom týchto manželstiev by boli normálne deti? Úplne iný problém vzniká pri zmiešaných manželstvách medzi členmi degeneratívnej sekty a miestnym obyvateľstvom. Degeneráti môžu iba ťažko pokračovať vo svojom rode. Ich sexuálne zvyky veľmi dobre popisuje ruský žargón. Veď oni doslova robia to, čo tvorí obsah nadávok pubertiakov na ulici. Normálna miestna žena, ktorá by sa stala manželkou degenerata, by sa dlhodobo nevedela zúčastňovať jeho patologických orgií. Iba miestna žena - degenerátka by ho vedela uspokojiť. Je to vlastne efekt nasávania špongie. Degeneratívna špongia do seba nasáva všetkých nových miestnych degenerátov. Oni pracujú ako svetová stoka, zbierajúc odpad zo všetkých národov. Väčšina zmiešaných manželstiev medzi členmi degenerovanej sekty a miestnym obyvateľstvom tvoria manželstvá medzi starými a novými degenerátmi. Jediným riešením tohto skazeného cyklu je bezdetnosť alebo osvojovanie si opustených detí.

Keď nový degenerát po prvýkrát pochopí, že sa líši od normálnych ľudí, ocitne sa pred voľbou. Môže sa stať dobrým, zlým alebo hnusným degenerátom. Ak mladý sadistický homosexuál začína po prvý raz pociťovať prítomnosť démonov degenerácie (nutkanie k dominancii, k útokom, k vraždám), môže vstúpiť do pouličnej bandy alebo si založiť vlastnú skupinu a kradnúť a zabíjať miestnych. Ale môže sa aj prihlásiť do policajnej akadémie a následne ako policajt zatýkať členov miestnych kriminálnych báND. To isté sa týka i cirkvi. Ak homosexuálny mladík pocíti prítomnosť deštrukčných démonov, môže sa stať mníchom, kde mu bratia spravidla veľmi skúsení v otázkach degenerácie, pomôžu prekonať týchto démonov. Mníšske bratstvá majú tisícročné skúsenosti s týmto zápasom. Mám na mysli pôst, modlitbu, ťažkú fyzickú prácu, mlčanlivosť a predovšetkým celibát. Iba tí, ktorí prejdú mnohoročnými skúškami v zápase s démonmi degenerácie, sa dostanú na zodpovednejšie posty v cirkevnej hierarchii (aspoň tak tomu bolo kedysi). Kňazi väčšiny denomínácií sa veľmi dobre vyznajú v zákonoch degeneralógie, a preto sa snažia miestnym degenerátom pomôcť správne sa rozhodnúť medzi Bohom a diablom. Keď kňaz spovedá, nevenuje až takú pozornosť malým hriechom. No len čo odhalí akékoľvek príznaky degeneratívneho správania sa, začína podrobný rozhovor s maloletým a väčšinou mu odporúča vstúpiť do miestneho bratstva. Samozrejme, že to podávam zjednodušene, ale to preto, že chcem vykresliť všeobecné črty problematiky a možnosti jej riešenia.

Na druhej strane však homosexuálny mladík môže vstúpiť do klubov degenerátov a teda medzi iluminátov, slobodomurárov, rotariánov a podobných spoločenstiev, aby usmerňoval ničivú energiu miestnych degenerátov proti normálnym ľuďom a proti normálnym štruktúram štátu. Prvá možnosť vstúpenia do cirkevného bratstva, je dobrá. Tá druhá je však hnusná. Ktorá z možností teda bude zlá? Zlá bude tá, keď mladistvý nebude nasledovať Boha v spoločenstve s bratmi, ale pôjde s vodcami degeneratívnej sekty a pokúsi sa oklamať Boha sobášom s normálnou ženou a podlo zničí všetky jej túžby po šťastnej rodine a zdravých deťoch. Pamätajte, že vždy existuje voľba a že túto voľbu uskutočňujete vy sami.

- Vychádza vám teda, že riešenia niet? Že sme všetci prekliati...

- Čo to vravíte! Presne naopak. Vysokú sociológiu považujem za vedu plnú optimizmu a viery vo víťazstvo dobra. Áno, na začiatku nás prekvapuje zistenie, že každý druhý, tretí človek je napadnutý degenerovanými formami. Ale to iba na prvý pohľad. Ale ak si zoberiete štatistiku celej planéty, približne iba tretinu obyvateľstva tvorí mládež, tretinu dospelí a zvyšnú tretinu tvoria starí ľudia. Staroba nás ani nešokuje, ani neľaká. Nik nepreklína Boha preto, že všetci napokon zostarneme - pretože je to prirodzený proces. Aj degenerácia je prirodzený proces. Ako dochádza k starnutiu jednotlivých ľudí, tak dochádza aj k starnutiu klanov. Vysoká sociológia nikdy nepovažovala degenerátov za ľudí odvrhnutých Bohom. Rovnako ako ani nikto z nás, verím, nepovažuje starcov za odvrhnutých.

Deti nie sú vinné za to, že degenerovaní rodičia sa zamestnávajú umelým oplodnením a podobnými hnusnými aktivitami namiesto toho, aby plnili Božiu vôľu a zachovávali dôstojnosť šedín. Vysoká sociológia tvrdí, že každý degenerát nesie zodpovednosť iba za svoj vlastný osobný výber a nie za voľbu svojich rodičov. Preto namiesto slovného spojenia „prekliaty Bohom“ treba povedať „prekliaty vlastnými bezbožnými rodičmi“. Pritom veľkú úlohu zohráva systém duchovných hodnôt. Napríklad tí, ktorých voláme bohorúhačmi odmietajúcimi Kristove prikázania a žijúcimi pre svoje vlastné potešenie, spravidla skoro skĺzajú do okruhu hriešnych ľudí a vypĺňajú návody vodcov degeneratívnej sekty o rozmnožovaní ľubovoľnými spôsobmi. Tí, ktorých nazývame poslušnými Bohu, plnia Kristovu vôľu, obmedzujú sa a tým lokalizujú zlo. Preto treba chápať degeneráciu ako prvotnú (pochádza od rodičov) a neznabožstvo ako druhotné, pretože je osobným výberom človeka. Degeneráciu nemáme dávať za vinu jej nositeľovi, lebo ju nadobudol od rodičov. Neznabožstvo je však vedomý výber degeneráta so všetkými dôsledkami - etickými, finančnými a právnymi. Aby ste tomu lepšie rozumeli, stačí ak slovo „degenerácia“ nahradíte slovom AIDS. Človek nie je vinný za to, že sa narodil HIV pozitívnym rodičom. Ak bude žiť po ľudsky, ak svoje myšlienky obráti k iným ľuďom, podarí sa mu lokalizovať zlo a prerušiť reťazenie bolesti a trápenia. Ale ak si začne iba užívať, nakazí množstvo iných ľudí, ktorí zas splodia ďalších nakazených.

Hnusní degeneráti, ktorí ovládnu médiá však tieto vedecké poznatky úplne blokujú. Preto voláme všetkých čestných a dobrých degenerátov, všetkých oklamaných médiami, aby sa pridali k normálnym ľuďom a otvorene zakričali do celého sveta, že dosť bolo klamstva, utrpenia a smútku. Hnusní degeneráti, odíďte z médií, odíďte zo školstva, z umenia, odíďte z cirkvi...

Prvou lastovičkou novej epochy, konca tristoročného procesu rozkladania a zahnívania kresťanskej kultúry, prvým indikátorom toho, že sa nakoniec dostala k moci normálna vláda, musí byť okamžité a sústavné informovanie v médiách o nebezpečenstve, ktoré pochádza od tzv. hnusných degenerátov. Všetci vlastenci, ktorí bagatelizujú túto otázku, mi pripomínajú lekárov, ktorí každú chorobu liečia diétou namiesto toho, aby si vyjasnili podstatu mikróba alebo vírusu spôsobujúceho ochorenie.

Z ruštiny ptreložil T. K

sv. AURELIUS AUGUSTINUS

Po akom šťastí a mravoch túžia odporcovia kresťanského náboženstva

Ctitelia a milovníci bohov, ktorí sa pýšia, nasledujú ich v neprávostiach a mrzkostiach, nestarajú sa vôbec o štát, aby nebol najhorší a najničomnejší. Hovoria, nech sa len drží, nech len prekvitá v hojnom bohatstve a víťazosláve, alebo čo je šťastnejšie, nech je v mieri bezpečný. Čo nám je do ostatných vecí, nám záleží viac na tom, aby každý rozmnožoval svoje majetky, ktoré by mu dostačovali na každodenné rozhadzovanie a aby si mocnejší mohol podrobiť slabšieho. Chudoba nech slúži bohačom, aby sa u nich do sýtosti najedla a požívala ich ochranu v pohodlnom lenošení. Chudobní sú na to, aby ich boháči používali k svojim službám a na zvyšovanie svojej slávy. Národy neoslavujú tých, ktorí sa starajú o ich užitok ale tých, ktorí rozdávajú rozkoše. Nech sa neprikazuje nič nepríjemného, nezakazuje nič nečistého, králi nech sa nestarajú, či vládnu nad dobrými, ale nad koľkými poddanými. Krajiny, slúžte kráľom nie ako správcom mravov, ale ako majiteľom všetkých vecí,

ktorí sa starajú o vaše potešenie a neuctievajte ich úprimnou láskou, ale úskočne a otrocky sa ich bojte. Zákony nech sa nestarajú o to, či niekto škodí viac cudziemu vinohradu alebo svojmu životu. Nikoho nech nevolajú na súd, len toho, kto poškodzuje majetok, príbytok a zdravie blížneho, alebo mu násilne škodí a ubližuje, pritom však so svojím a zo svojho a s každým povolným nech každý zaobchádza tak, ako sa mu páči. Nech je mnoho verejných žien pre tých, ktorým sa to zachce, ale hlavne pre tých, ktorí nemôžu mať súkromné. Nech sa stavajú veľké a krásne domy, nech sa v nich vystrájajú kráľovské hostiny, kde by sa každý slobodne a podľa možnosti vo dne v noci hral, pil, zvracal a tackal sa. Všade nech víria tancovačky a divadlá, nech hýria hukom rozpustilej veselosti a všetkou ukrutnou alebo hanebnou rozkošnosťou. Toho treba pokladať za nepriateľa spoločného dobra, komu sa toto šťastie nepáči, kto by sa ho opovážil meniť alebo rušiť, toho nech slobodný národ nepočúva, ale vyženie zo štátu a vykorení z počtu živých. Tých treba pokladať za pravých bohov, ktorí napomáhajú ľudu k takému šťastiu a keď ho už dosiahol, tak mu ho aj zachovávajú. Nech sa potom uctievajú ako chcú, nech požadujú hry, aké chcú a aké so svojimi a od svojich ctiteľov môžu dostať, len nech dokážu, aby sa toto šťastie nemuselo strachovať pred nepriateľom, morom a inými pohromami.

Aurelius Augustinus:
Boží štát, SSV, Trnava 1948,
preklad: Dr. Matej Pätoprstý,
Štefan Dian a Ján Kováč
www.dielnasj.blogspot.com

KULTÚRA
dvojtýždenník závislý od etiky
Vydáva Factum bonum, spol. s r. o. – Adresa vydavateľstva a redakcie: Sološnická 41, 841 04 Bratislava. Tel./fax: 02/654 12 388.

Redakčná rada: *Július Binder* (predseda), *Anton Hlinka*, *Richard Marsina, Tibor Kovalik (Kanada), Vladimír Kubovčík*. – Šéfredaktor: *Teodor Križka*. – Cena jedného čísla je 1,20 € – Stánkový predaj: Mediaprint-Kapa, Pressegrosso, a. s. Objednávky na predplatné prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty, alebo e-mail: predplatne@slposta.sk. Objednávky do zahraničia vybavuje Slovenská pošta, a. s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, P.O.BOX 164 , 820 14 Bratislava 214, e-mail: zahranicna.tlac@slposta.sk. – Telefonické predplatné: 02/54418102 alebo 02/54418091 – Registračné číslo EV 757/08. – Nevyžiadané rukopisy nevraciame. E-mail: redakcia@kultura-fb.sk – www.kultura-fb.sk – Tento ročník vychádza s príspevkom Ministerstva kultúry SR – ISSN 1335-3470 (tlačené vydanie) ISSN 1336-2992 (online)

RADOMÍR MALÝ

Je dovolené bániť inkvizíciu?

(Pokračovanie z minulého čísla)

Pápež Inocent III. vyhlásil proti albigéncom križiacku výpravu. Velil jej skúsený vojvodca Šimon z Montfortu. Po štyroch rokoch boli albigénci porazení, ale v roku 1221 opäť vojensky vystúpili, čo prezrádza, akou veľkou silou museli disponovať. Ich posledná pevnosť, hrad Montségur, vydržala až do roku 1244. Albigénske vojny boli vedené s beštiálnou krutosťou na obidvoch stranách. Vzájomnú nenávisť ešte umocňoval fakt, že Šimonovo vojsko tvorilo obyvateľstvo zo severu Francúzska, ktoré sa s obyvateľstvom z juhu vzájomne nenávidelo. Dobytie Béziersu v roku 1209 bolo naozajstným masakrom. Šimon rozkázal zajatých kacírov hromadne upaľovať v drevených klietkach. A keďže nebolo možné rozoznať katarov od katolíckych obyvateľov mesta, údajne padol rozkaz: „Zabíjajte všetkých, veď Boh si už svojich rozozná.“ Tento výrok sa však nesprávne pripisuje pápežskému legátovi, cisterciátskemu opátovi Arnoldovi z Citeaux, ktorý sa, naopak, preslávil ako šľachetný a milosrdný muž, usilujúci sa zo všetkých síl zabrániť zabíjaniu. Albigénci však zaobchádzali so zajatými katolíkmi rovnakým spôsobom. Albigénske vojny sú vo svojej krutosti veľkou škvrnou na vtedajšom kresťanstve. Surovosti, ktorých sa dopustili vojaci Šimona z Montfortu však nič nemenia na konštatovaní, že vtedajšia Christianitas mala právo brániť sa proti heretickej agresii aj so zbraňou v ruke. Šlo predsa o životy duchovných, i laikov, ktorých albigénci chladnokrvne vraždili.

Keď nepomohlo kázanie a poučovanie, na obranu ohrozených bolo treba siahnuť aj po meči. Je, žiaľ, smutnou skutočnosťou, že aj vojaci, ktorí bojujú za spravodlivú vec a na strane ktorých je právo, sa často dopúšťajú masakrov a zbytočného násilia. To platí napríklad aj v moderných dejinách o spojeneckých armádach bojujúcich proti hitlerovskému Nemecku. Preto však nikto rozumný a súdny nepovie, že právo a spravodlivosť boli na strane Hitlera, a nie angloamerických vojsk, hoci ich násilie a krutosti sú tiež v niektorých prípadoch odsúdeniahodné. To isté teda platí aj o križiackej výprave proti albigéncom: musíme odsúdiť krutosti, ale zároveň aj skonštatovať, že právo a spravodlivosť boli na ich strane, pretože boj proti terorizujúcim skupinám je v každej slušnej spoločnosti morálnou povinnosťou a cťou. Francúzsky historik Henry Charles Lea, nekatolík, ktorý nemá Cirkev príliš v láske, no nestráca zmysel pre objektivitu, napísal: Že pravda bola na katolíckej strane, je samozrejmé, išlo predsa o obranu civilizácie a pokroku. Ak by idey katarov získali väčšiu popularitu, mohli by Európu uvrhnúť do barbarstva primitívnych dôb.“

Duchovenstvo sa stranilo vojenských akcií. Svätý Dominik, hoci udržiaval so Šimonom z Montfortu dobré vzťahy, nesúhlasil s krutosťami vojakov a dával prednosť trpezlivému presviedčaniu a neúnavnému kázaniu. Porazení albigénci sa rozptýlili po celej Európe. Aby v niektorom z miest opäť nevznikla ich bašta, svetskí panovníci začali voči nim podnikať tvrdšie opatrenia. Rímskonemecký cisár Friedrich Hohenštaufský, ktorého pravovernosť samotná bola pochybná, ustanovil v roku 1223 ako prvý vládca v Európe (ak nepočítame Petra II. Aragónskeho v roku 1197) trest smrti upálením pre bludárov, ktorí odmietnu odvolať svoje učenie. Ten už bol síce, ako je uvedené vyššie, sporadicky používaný aj v 12. storočí, chýbala však jeho výslovná legislatívna proklamácia. Príklad nemeckého panovníka nasledovala väčšina európskych vládcov vrátane pápeža, Gregor IX. vyhlásil tento trest aj na území Cirkevného štátu. Cirkev tak dala súhlas s takýmto postihom kacírov a to sa premietlo aj do Teologickej summy cirkevného učiteľa svätého Tomáša Akvinského, ktorý napísal: „Ak totiž svetskí panovníci spravodlivo trestajú smrťou peňazokazcov a iných zločincov, o to viac treba potrestať heretikov, ak sa im dokáže vina herézy - nielen kliatbou, ale aj usmrtením.“ Tieto Tomášove slová sú v rozpore s tým, čo sme zaznamenali vyššie u starovekých cirkevných učiteľov a hierarchov svätého Jána Zlatoústeho, svätého Ambrózia, svätého Martina a tiež aj vo vrcholnom stredoveku u svätého Bernarda a svätého Norberta, ktorí sa všetci vyslovujú proti trestu smrti. A tiež až do pontifikátu Gregora IX. (1227 - 1241) sa ani cirkevná autorita nikde nevyjadrila v prospech popráv.

Spoločný dekrét proti bludárom pápeža Lucia III. a rímskonemeckého cisára Fridricha I. Barbarossu „Ad abolendam“ z roku 1184, spísaný vo Verone, hovorí o vydávaní heretikov svetskému ramenu na trest „podľa miestnych právnych zvyklostí.“ Vtedajšie zákony však ešte nikde nestanovujú pre kacírov vyslovene trest smrti, aj keď už bol miestami vykonávaný. Článok III. Lateránskeho koncilu „De hereticis“ z roku 1179 pozná voči heretikom iba jediný trest: vyhnanie z krajiny. Doslova sa tu píše: „Svetským vládcom, nezávisle od ich úradu, je nutné radiť, poháňať ich, prípadne prinútiť cirkevným trestom, aby sa zaviazali verejnou prísahou na obranu viery - ak teda chcú vystupovať ako katolíci. To znamená, že musia vyhnať zo zemí spadajúcich pod ich jurisdikciu, všetkých v dobrej viere uznaných za heretikov.“ O trestu smrti tu niet ani zmienky. Ani IV. Lateránsky koncil z roku 1215 nikde nepostuluje požiadavku hrdelného trestu. Pápež Inocent III. v dekréte „Cum ex officii nostri“ z roku 1207, ktorým prikazuje stíhať kacírstvo v Cirkevnom štáte, nariaďuje iba konfiškáciu majetku a väzenie.

Odkiaľ teda pochádza taká radikálna zmena postoja cirkevnej autority v 13. storočí - navyše v priebehu takého krátkeho času? Historici v tejto súvislosti poukazujú na proces recepcie rímskeho práva, ako ho presadzovala bolonská univerzita pod vedením slávneho majstra Gartiana. Takéto vysvetlenie sa mi však zdá povrchné. Skôr si všímam tie skutočnosti, že v 13. storočí, v dobe zavádzania trestov pre kacírov, sa nevyskytol nikto, kto by proti tomuto opatreniu protestoval. Aj tí najušľachtilejší a najväčší duchovia tej doby buď mlčky alebo aj nahlas, taký zákon schvaľovali. Prvý pápež, ktorý nariadil v Cirkevnom štáte vydávať heretikov napospas plameňom, bol predsa Gregor IX., pred svojou voľbou všetkým dobre známy ušľachtilý kardinál Hugolino, osobný priateľ a protektor svätého Františka z Assisi, bez podpory ktorého by sa tento veľký svätec ťažko presadil. Vo Francúzsku uzákonil upaľovanie kacírov nik iný ako kráľ svätý Ľudovít IX., ktorého kresťanská láska k blížnemu šla až tak ďaleko, že sám seba ponúkal do moslimského otroctva za vykúpenie druhých. Svätý Tomáš Akvinský, známy nielen svojou učenosťou, ale aj skutočnou kresťanskou pokorou a hĺbkou duchovného života, podporuje usmrcovanie heretikov svetskou mocou logickými dôvodmi, ako sa uvádza vyššie. Ak by existoval čo len najmenší tieň pochybností o spravodlivosti a oprávnenosti takých opatrení, je len ťažko mysliteľné, že by sa nenašla ušľachtilá osobnosť, ktorá by sa proti tomu ozvala. Keďže však ani tí najmiernejší a najláskavejší svätci a najušľachtilejší ľudia nebadali na týchto opatreniach nič zlé - naopak, mnohí ich zo svojich úradov ešte podporovali - môže existovať iba jedno jediné vysvetlenie: skúsenosti s kacírmi boli také otriasajúce a plné hrôzy, že prekonali aj tie najhoršie predstavy. Inak je psychologicky ťažké vysvetliť taký náhly obrat v mentalite približne behom päťdesiatich rokov.

Ak sa chceme zamyslieť nad oprávnenosťou vtedajšej Christianitas trestať kacírov, dospejeme až k vyššie uvedenému záveru, že na to mala nielen právo, ale aj povinnosť, najmä ak bolo kacírstvo spojené s deliktami kriminálneho charakteru. Tu by sa nemohli vzniesť námietky ani proti uplatneniu trestu smrti. Lenže trest smrti bol vyhlásený nielen za konkrétny zločinný skutok, ale tiež za presvedčenie - a práve v tom je háčik. Predtým sa cirkevná autorita jasne vyjadrila, že kacír nesmie byť odsúdený na smrť - teraz však svoj názor mení. Ak chceme byť spravodliví, musíme povedať, že to z hľadiska kresťanskej morálky a Kristovho prikázania lásky správne nebolo a nedá sa to obhájiť. To by bolo možné, ak by neexistovalo z predošlej doby iné, lepšie a vyššie mravné stanovisko cirkevnej autority - lenže to existovalo. Teda čo teraz? Odsúdime preto svätého Tomáša Akvinského a svätého Ľudovíta? Máme ich názory na trestanie kacírov považovať za mínus, za škvrnu na ich osobnosti, či dokonca na ich svätosti?

Vďaka Bohu nemusíme ani jedno, ani druhé. Katolícka morálka vždy rozlišovala objektívnu vinu (materialiter) a vinu subjektívnu, skutočnú (formaliter). Tá prvá nemusí byť vždy totožná s tou druhou. Upaľovanie kacírov iba za ich presvedčenie bolo určite objektívne nesprávne a odsúdeniahodné. Ale reálne nemôžeme pripisovať ani Tomášovi, ani Ľudovítovi žiadnu vinu. Heretici totiž páchali také otrasné veci, že psychologicky bolo u vtedajších katolíkov ťažké, ak nie priam nemožné, oddeliť v prípade kacírstva osobné presvedčenie s vnútorným nutkaním hlásať ho navonok od konkrétnych zločinov pustošenia svätýň a fyzického násilia. Nesmieme tiež zabudnúť, že stredovek na rozdiel od našej epochy, založenej na relativizme a subjektivizme, bol omnoho viac citlivý na pravdu. Ak sa stretával v absolútnej väčšine prípadov s tým, že heretik - teda ten, kto pravdu nemá - šíri svoje názory terorom voči ostatným, čiže kriminálnymi deliktami; stotožnil si zmýšľanie s konaním. Z toho vyvodil celkom logicky dôsledky, že kto nepravdivo - a teda zle a zločinne - zmýšľa, bude rovnako zle a zločinne aj konať. Tvrdošijné zotrvávanie v heréze bolo preto už samo o sebe vo svetle skúseností katolíkov 13. storočia ťažkým zločinom, lebo automaticky ospravedlňovalo konkrétny ťažký zločin plienenia a zabíjania. Vyššie sme ukázali, ako náuky heretických siekt k takýmto činom v prevažnej väčšine priam vyzývajú.

Na objasnenie toho, čo sme práve zmienili, je vhodné siahnuť po učení svätého Augustína. Jeho názory na trestanie heretikov svetskou mocou sa totiž mierne odchyľujú od názorov svätého Ambrózia, svätého Martina a svätého Jána Zlatoústeho. Títo traja trest smrti pre kacírov jednoznačne odmietajú. Augustín už nie je taký kategorický, aj keď ani on výslovne nezmieňuje nutnosť popráv. Píše: „Je to pravda, nikto nemôže byť donútený proti svojej vôli prijať vieru. Všeobecne sa však prijíma, že riadiac sa tvrdosťou, alebo - lepšie povedané - milosrdenstvom Božím, pri zrade treba siahnuť po korbáči útlaku. Strach z trestu zadržiava zvrátené túžby, aby neprekračovali svoje hranice vymedzené rozumom.“ Tento staroveký cirkevný otec ďalej uvádza pasáž z Lukášovho evanjelia (Lk 14,15-24) o pozvaných na svadbu, kde kráľ hovorí svojím služobníkom: „Prinúť vstúpiť!“ Compelle intrare! Preto má aj katolícky svetský panovník právo použiť proti bludárom i násilie, aby ich získal späť do Katolíckej cirkvi. V liste Bonifaciovi, miestodržiteľovi v Afrike, napísal: „S určitosťou je lepšie (kto by o tom pochyboval?) privádzať ľudí k Bohu učením, než ich nútiť bolesťou a strachom. Ale to, že tí prví (kazatelia, učitelia) majú lepšie prostriedky, neznamená, že tí, ktorí nimi nie sú, majú zanedbať im dostupné prostriedky.“ Práve na Augustínovo „Compelle intrare!“ sa odvoláva v stredoveku svätý Tomáš Akvinský. Augustín vyslovuje tieto sentencie v súvislosti s donatistickými kacírmi v severnej Afrike, ktorých tvrdo spacifikoval cisársky vojvodca Makarius a nezdráhal sa niektorých z nich usmrtiť.

A sme pri jadre problému. Aj povrchnému čitateľovi nemôže uniknúť, na základe toho, čo sme zmienili o názoroch svätého Ambrózia, Martina a Jána Zlatoústeho, trochu odlišná Augustínova dikcia. Čo ju spôsobilo? Prví traja otcovia, podľa svojej národnosti a teritoriálnej príslušnosti Talian, Gal a Grék, sa vo svojom živote prakticky nestretli s kacírskym terorom, azda len v detstve a v mladosti s ariánskou perzekúciou. Arianizmus však bol v tej dobe na území Rímskej ríše prakticky mŕtvy. Severoafričan Augustinus však naproti tomu osobne poznal, čo je to teror donatistov. Ambrózius, Martin a Ján poznali kacírstvo pravdepodobne iba vo forme tajných spolkov, ktoré nevyvíjali verejnú činnosť. Tento odstup im umožnil jasne rozlíšiť osobné presvedčenie, čo ako zvrátené, od konkrétneho zločinného skutku. Preto stanovili, že holé presvedčenie si nezasluhuje trest smrti, pretože sa nachádza v inej rovine než samotný zlý čin, a teda nespadá pod právomoc svetských orgánov. Augustín mal, naopak, s donatistami inú skúsenosť a dospel k presvedčeniu, že heréza a teror spolu úzko súvisia, i že heretická náuka je sama o sebe výzvou k násiliu a zločinom. Presne také poznanie mali aj katolíci v stredoveku, kedy sa vyčíňanie kacírskych báend neobmedzovalo iba na určitý región, ale prebiehalo vo veľkej časti európskeho kontinentu.

(Pokračovanie v nasledujúcom čísle)